
ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

МЕДИЦИНАЛЫҚ РЕАБИЛИТОЛОГИЯ
оның ішінде балалар
реабилитологиясы

мамандығы

21. Ушаков А.А. Руководство по практической физиотерапии. – М, ТОО «АНМИ», 1996. - 321 с.

22. Ушмаров А.К., Ракита Д.Р., Рондалева Н.А. Общая физиотерапия /Под ред. проф. Гармаша В.Я. - Учебное пособие. – Рязань, 2002. - 124 с.

23. Физиотерапия: Пер. с польск. /Под ред. М. Вейсса, А. Зембатого. – М.: Медицина, 1986. - 495 с.

24. Фокин В. Н. Полный курс массажа: Учебное пособие.- 2-е изд., испр. и доп. /В. Н. Фокин. – М.: ФАИР ПРЕСС, 2004. - 512 с: ил.

25. Частная физиотерапия: Учебное пособие /Под ред. Г.Н. Пономаренко. – М.: ОАО «Издательство: «Медицина», 2005. - 744 с.

26. Шевелева Н.И. Лечение магнитными полями (учебно-практическое пособие). – Караганда, 2001. - 84 с.

27. Шиман А.Г., Шабров А.В., Максимов А.В., Крылов А.А. Физиотерапия заболеваний желудочно-кишечного тракта: Руководство для врачей. – СПб., 1999. - 209 с.

На казахском языке

дополнительная:

28. Өтеубаева Р.Д. Физиотерапия.-Оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ҚММА, 2008. - 96 б.

29. Өтеубаева Р.Д. Емдік дене шынықтыру және дәрігерлік бақылай пәннің дәрістер курсы. - Әдістемелік оқулық. – Қарағанды: ҚММА, 2008.- 46 б.

30. Шевелева Н.И., Турумбетова Т.Б. Хромотерапия. - Оқу-әдістемелік құрал. - Қарағанды: КГМУ, 2009. - 20 б.

1 ӨЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы.

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 ж. мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес «Медициналық реабилитология, қалпына келтіру емі» мамандығы бойынша резидентура үшін әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашаның № 916 бұйрығымен бекітілген.

На русском языке

основная:

1. Боголюбов В.М Пономаренко Г.Н. Общая физиотерапия: Учебник. – М.: Медицина, 2003. - 432 с.
2. Белая Н.А. Руководство по лечебному массажу. – М.: Медицина, 1996. - 256 с.
3. Васечкин В.И. Справочник по лечебному массажу. – Л.: Медицина, 1990. - 314 с.
4. Елифанов В.А. Лечебная физическая культура: Учебное пособие. – М.: ГЭО-ТАР-МЕД, 2004. - 527 с.
5. Курортное дело : учебное пособие /А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. - 2-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2007. - 528 с.
6. Медицинская реабилитация (руководство). - Том 1, II, III / Под ред. В.М. Боголюбова. - М.: Смоленская обл. типография, 2007.

дополнительная:

7. Акшулаков С.К., Шевелева Н.И., Абдрахманова М.Г. Реабилитация больных с инсультами: Методические рекомендации. – Астана, 2009. - 106 с.
8. Иваничев Г.А. Мануальная медицина: учебное пособие. – М., 2003. – 486 с.
9. Клячкин Л.М., Щегольков Медицинская реабилитация больных с заболеванием внутренних органов: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000. - 328 с.
10. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей /Под редакцией А.Ф. Каптелиной, И.П. Лебедевой. – М.: Медицина, 1995. - 400 с.
11. Носков С.М. Болезни суставов: Учебное пособие /С.М. Носков. – Ростов на/Д: Феникс, 2006. - 603 с.
12. Окорочков А.Н. Лечение болезней внутренних органов: Руководство в 3 томах – М.: Медицина, 2005.
13. Пономаренко Т. И. Физические методы лечения: Справочник. – СПб., 2002. - 562 с.
14. Пшетаковский И. Артрозы: клиника, диагностика, лечение и реабилитация. – М.: Астропринт, 2004. - 211 с.
15. Руководство к практическим занятиям по общей физиотерапии: Учебное пособие под ред. Г.Н. Пономаренко. – М.: Медицина, 2000. - 112 с.
16. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями: Том 1 / под редакцией А.Н. Беловой, О.Н. Шепетовой. – М., 1998. - 224 с.
17. Справочник по детской физической культуре /по ред. М.И. Фонарева. – Л.: Медицина, 1983. - 360 с.
18. Стрелкова Н.И. Физические методы лечения в неврологии. – М.: Медицина, 1991. - 320 с.
19. Техника и методики физиотерапевтических процедур (справочник) / Под ред. В.М. Боголюбова. – М., 2006.- 178 с.
20. Улащик В.С. Физиотерапия. Универсальная медицинская энциклопедия / В.С. Улащик. - Мн.: Книжный дом, 2008. - 640 с.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Отделения реабилитации клинических больниц, поликлиник, санаториев, отделения физиотерапии, кабинеты лечебной физкультуры, центры медицинской реабилитации.

МАЗМҰНЫ

1 Түсіндірме жазба	6
2 Пән сағаттарының бөлінуі	9
3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	10
4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	43
5 Оқу және оқыту әдістері	53
6 Білімді бағалау	54
7 Клиникалық база	54
8 Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	55

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау Министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Медициналық реабилитология (МР) – жүре пайда болған, туа біткен аурулар мен жарақаттар салдарын медициналық жабдықтармен және әдістермен қалпына келтіру және орнын толтыруды зерттеумен айналысатын медицина мен ғылым саласы.

Медициналық реабилитация науқастар мен мүгедектерді кешенді емдеу мен оңалтудың ажыратылмас бөлігі. Медициналық оңалтудың әдістерін қолдану науқастар мен мүгедектерді толық функциялық қалпына келтіруге мүмкіншілік туғызады. Медициналық оңалтудың жабдықтарын ұтымды қолдану науқастардың дәлелсіз мүгедектілігін төмендетеді, өмірге деген құштарлығын арттырады, олар қоғамға толық ықпаладанады. Адамдардың көп бөлігі еңбекке қайта оралады.

Пәннің мақсаты: денсаулықты жылдам және толық қалпына келтіру, еңбекке қабілеттілікті арттыру және ауруларды алдын алу мақсатында оңалтудың барлық кезеңінде білікті медициналық жәрдем көрсетуге қабілетті медициналық реабилитология (МР) бойынша мамандарды тереңдете даярлау.

Пәннің міндеттері:

- алынған жарақаттар мен аурулардан кейінгі патологиялық жағдайларды оңалтудағы қазіргі таңдағы әдістерді меңгеру;
- стационар, емхана және санатория кезеңдерінде медициналық оңалтуды (физиотерапия, емдік денешынықтыру) жүргізуді ұйымдастырудың негізін және оңалтудың тиімділігін бағалау әдістерін оқыту;
- дәлелді медицина принциптері негізінде кәсіби шешім қабылдауды үйрету;
- халықпен, әріптестермен және әлеуметтік жұмыстың қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас кезінде оларға сәйкес коммуниктивтік машықтарды дағдыландыру;
- өз жұмысын ұйымдастыруда менеджмент принциптерін қабылдауға үйрету;
- өзінің кәсіби қызметінде барлық уақытта білімі мен дағдысын үздіксіз жетілдіруге дағдыландыру;
- деонтологиялық, моралдық-этикалық және құқықтық-мәдениет дағдыларын жетілдіруге үйрету;
- альтруизм, рақымдылық, көңіл білдіру, жауапкершілік, адамгершілік сияқты кәсіби құндылықтарды ұстауды дамытуға және құпиялық қағидағтарды ұстауға үйрету;
- командада жұмыс істеуге және басқарушылық сапасын нығайтуға үйрету.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент:

- оңалтуға қатысты ДДСҰ құжаттарын;
- ҚР ДСМ оңалту бойынша нормативтік құжаттарын;
- медициналық реабилитология (физиотерапия, емдік денешынықтыру және курортология) қызметін ұйымдастырудың жалпы мәселелерін;

3	Интерпретация результатов спирометрии.
4	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
5	Подготовка докладов, презентаций.
6	Работа в Интернете.
Итого - 36 часов	
Нутрициология	
1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания.
Итого - 18 часов	

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация и разбор больных, ведение необходимой медицинской документации, участие в обходах профессоров, консилиумах, клинических конференциях, проведение функциональных проб, антропометрических измерений, работа в физиотерапевтических отделениях/кабинетах, залах ЛФК лечебно-профилактических организаций, отделениях восстановительной медицины - отпуск физиотерапевтических процедур, процедур массажа, лечебной гимнастики, проведение врачебно-педагогических наблюдений во время занятий лечебной гимнастики, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных, ведение медицинской документации, проведение функциональных проб, антропометрических измерений, работа в физиотерапевтических отделениях/кабинетах, залах ЛФК лечебно-профилактических организаций, отделениях восстановительной медицины, отпуск физиотерапевтических процедур, процедур массажа, лечебной гимнастики, участие в обходах, разбор тематических больных, проведение врачебно-педагогических наблюдений во время занятий лечебной гимнастики, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах.

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР
Неврология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Исследование моторных качеств: поза, мышечный тонус, контрактура, атрофия мышц.
4	Определение чувствительности.
5	Исследование сухожильных рефлексов.
6	Санитарно-просветительная работа по профилактике инсультов.
7	Составление программ реабилитационных мероприятий.
Итого - 54 часа	
Детская неврология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Подготовка докладов, презентаций.
4	Работа в Интернете.
Итого - 54 часа	
Клиническая лабораторная диагностика	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
Итого - 18 часов	
Лучевая диагностика	
1	Ведение медицинской документации.
2	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
3	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
4	Интерпретация результатов визуальных исследований.
Итого - 18 часов	
Функциональная диагностика	
1	Снятие и расшифровка ЭКГ.
2	Интерпретация ЭХОКГ.

- табиғи және қалыптасқан физикалық факторлар емдік әсерінің биофизикалық негізі мен механизмін;
- емдік-оңалту және алдын алу мақсатымен физикалық факторларды қолданудың негізгі көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері;
- дене тәрбиесі теориясы мен әдістемелерінің негізгі мәселелерін;
- емдік физикалық факторлар, емдік денешынықтару жабдықтары мен формалары қолданылатын аурулардың клиникалық симптомдары мен синдромдарының негізін;
- физикалық факторларды және емшараларды тағайындаудың үйлесімділігі мен реттілік принциптерін;
- физиотерапияда және емдік денешынықтыруда қолданылатын аппаратураны, оның техникалық мүмкіншілігін;
- физитерапиялық аппараттармен жұмыс істеу кезінде емшараларды өткізу және қауіпсіздік техникаларын;
- емдік денешынықтырудағы жалпы және функциялық әдістерді, балалардағы ерекшеліктерін;
- қалыпты және негізгі аурулар кезіндегі организмнің функциялық және физикалық жағдайларының көрсеткіштерін;
- қозғалыс режимінің құрылымын;
- емдік денешынықтыру әдістемесін;
- электрмен емдеу әдістемесін;
- дарсонвализация мен ультратонотерапия өткізу әдістемесін;
- индуктотермия өткізу әдістемесін;
- УЖЖ электр өрісімен әсер ету, аса жоғары жиілікті терапия әдістемесін;
- магнитпен емдеуді өткізу әдістемесін;
- ультрадыбысты терапияны өткізу әдістемесін;
- озокеритпен және балауызбен емдеу әдістемесін;
- сумен емдеу емшарасын өткізу әдістемесін;
- массаж әдістемесін;
- оңалтудағы жаңа технологиялар (БҚБ, постурография, сенсорлы бөлмелер, роботтанған механотерапия);
- патологиялық үдерістердің пайда болу принциптерін, олардың даму механизмін және клиникалық көріністерін;
- балалардағы физикалық факторларды мөлшерлеу ерекшеліктерін;
- физиотерапияны және ЕДШ формаларын тағайындаудағы рецептерді ресімдеу ережелерін;
- жүрек-тамыр жүйесінің, тыныс алу ағзаларының, аскорыту ағзаларының, бүйрек және зәр шығару жолдарының, эндокринді жүйе мен зат алмасуының негізгі аурулары, тірек-қимыл аппаратының аурулары мен жарақаттары, тері аурулары, орталық және шеткі нерв жүйесінің аурулары, офтальмологиядағы аурулар, нерв-бұлшықет және аккомодациялық аппарат аурулары, отоларингологиядағы, стоматологиядағы, хирургиядағы аурулар (тілмелік қабыну, күйеу және үсу, жұмсақ тіндердің, бездердің және сүйек аппаратының қабыну үдерістері, операциядан кейінгі жағдайлар мен

асқынулар) кезіндегі посиндромалды физиотерапиялық және бальнеологиялық ем-шараларын **білуі тиіс**.

Резидент:

- аурулар кезіндегі физикалық факторлар әсерінің тиімді әдістерін анықтауды, науқас үшін орынды физиотерапиялық кешенді таңдауды;
- аурулар ағымына және физикалық факторлар әсерінің тиімділігіне, денешынықтырумен айналысуға баға беруді, физикалық факторлардың әсерімен байланысты туындаған асқынуларды бағалауды;
- жүрек-тамыр жүйесінің, тыныс алу ағзаларының, асқорыту ағзаларының аурулары, зат алмасу, бүйрек және зәр шығару жолдарының аурулары, тірек-қимыл аппаратының жарақаттары мен аурулары, құрсақ және кеуде қуысы ағзаларына жасалатын операциялар, күйік аурулары, ми қанайналымының бұзылыстары, балалардың ми салдануы, невроздар, вестибулалық бұзылыстар, миостениялар мен миопатиялар, шеткі нервтердің зақымдануы, жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдерде, жатыр қосалқыларының қабыну үдерістері, жатыр орналасуының аномалиялары кезінде МР жабдықтыры мен әдістерін қолдану көрсетімдерін негіздеуді;
- аурулардың жоғарыда көрсетілген нозологиялық формалары бойынша емдік гимнастика емшарасының сызбанұсқасын және дене жаттығулары кешенінің үлгісін құруды;
- физиологиялық ауырлық сызығын жасауды және түсіндіруді;
- денеге түсетін ауырлық кезінде электрокардиографиялық зерттеу деректерін бағалауды;
- мөлшерленген ауырлықпен өткізілген функциялық сынақтарға жауапты, денеге түсетін ауырлыққа төзімділікті бағалауды;
- сыртқы тыныс функциясының деректерін бағалауды;
- нерв-бұлшықет аппаратының функциялық жағдайын (буындардағы қозғалыс амплитудасын және бұлшықеттің күші мен тонусын) бағалауды;
- оңалту іс-шараларын қолдану тиімділігін бағалауды **үйреніп алуы қажет**.

Резидент:

- денеге түсетін ауырлық кезінде электрокардиография өткізуге және нәтижелерін түсіндіруге;
- пикфлоуметрияны өткізуге және нәтижелерін түсіндіруге;
- спирометрия өткізуге және нәтижелерін түсіндіруге;
- физиотерапия емшараларын (электрофорез, электрмен ұйықтату, ДДТ, амплипульстерапия, электростимуляция, электродиагностика, дарсанвализация, индуктотермия, УЖЖ-ӨЖЖ-АЖЖ-терапиялар, ультрадыбыспен емдеу, вибротерапия, магнитпен емдеу) тағайындауға және өткізуге;
- фототерапияның (хромотерапия, УКС, лазеротерапия) физиотерапиялық емшараларын тағайындауға және өткізуге;
- массаж емшарасын тағайындауға және өткізуге;
- сумен емдеу және бальнеотерапия емшараларын тағайындауға және өткізуге;

		Особенности составление суточного рациона питания в зависимости от возраста. Характеристика основных диет, требования к их построению. Избыточное питание. Ожирение. Проблема холестерина.
3	Основы нутрициологии при заболеваниях сердечно-сосудистой системы	Цель лечебного питания при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. Принципы питания при основных заболеваниях сердечно-сосудистой системы. 12 основных правил питания для людей с повышенным уровнем холестерина в крови и больных атеросклерозом. Правильное питание при ишемической болезни сердца и артериальной гипертензии. Лечебное питание, направленное на профилактику развития атеросклероза. Лечебное питание, диета № 10 с ограничением жидкости до 800 мл в сутки. Соблюдение водно-солевого режима при ХСН. Лечебное питание после инфаркта миокарда.
4	Основы нутрициологии при заболеваниях желудочно-кишечного тракта	Цель лечебного питания при заболеваниях желудочно-кишечного тракта. Обеспечении больному полноценного питания и сохранение компенсации при хроническом течении процесса. Диета с ограничением веществ, возбуждающих желудочную секрецию и раздражающих слизистую оболочку желудка. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и частично жиров и белков. Показания к ее применению. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и с нормальным содержанием жиров и белков. Показания к ее применению. Лечебное питание при поражения печени, желчевыводящих путей и поджелудочной железы, методы контроля ее эффективности.
5	Основы нутрициологии при заболеваниях почек и мочевыделительной системы	Цель лечебного питания при заболеваниях почек и мочевыделительной системы. увеличения в диете количества продуктов, богатых на калий (печеный картофель, чернослив, изюм, курага и т.д. Использование разгрузочных углеводных дней (сахарный, яблочный, картофельный, рисово-компотный, арбузный, ягодный и т.д.).
6	Основы нутрициологии при болезнях обмена веществ	Коррекция нарушений обменных процессов. Лечебное питание при ожирении. Принципы питания при сахарном диабете. Разгрузочные дни. Диета для установления выносливости к углеводам и подбора доз инсулина или других препаратов.
Итого - 34 часа		

4	Нейрофизиологические исследования	Транскраниальная доплерография. Показания. Противопоказания. Возможности в диагностике неврологических заболеваний. Знакомство с оборудованием. Интерпретация полученных результатов. Электроэнцефалография. Показания. Противопоказания. Возможности в диагностике неврологических заболеваний. Знакомство с оборудованием. Интерпретация полученных результатов. Эхоэнцефалография. Показания. Противопоказания. Возможности в диагностике неврологических заболеваний. Знакомство с оборудованием. Интерпретация полученных результатов. Электромиография. Показания. Противопоказания. Возможности в диагностике неврологических заболеваний. Знакомство с оборудованием. Интерпретация полученных результатов.
Итого - 66 часов		
Нутрициология		
1	Понятия и термины нутрициологии	Понятия и термины нутрициологии. Общие сведения о питании, пище, пищевых веществах, основных, эссенциальных и заменимых компонентах пищи. Нутриентная обеспеченность различных групп населения. Применение продуктов питания в профилактических и лечебных целях. Макронутриенты. Микронутриенты. Классические и альтернативные теории питания. Научные концепции питания.
2	Общая нутрициология	Белки и белковый обмен. Роль белков в организме. Потребность организма в белках. Незаменимые аминокислоты. Заменимые аминокислоты. Состав и энергетическая ценность жиров. Особенности потребления жиров. Углеводы, классификация. Углеводы в пищевых продуктах и организме человека. Вода. Значение воды в питании. Водопотребление. Другие макронутриенты. Витамины витаминоподобные вещества, их классификация. Минеральные вещества и биоэлементы. Биоэлементы-органогены. Методы гигиенической оценки фактического питания. Правила составления рациона питания. Биологически активные добавки (БАДы) к пище. Отличие БАДов от пищевых продуктов и лекарств. Классификация и связь с фактическим питанием. Схема оценки состояния здоровья в связи с характером питания.

- жылумен-балшықпен емдеу емшараларын тағайындауға және өткізуге;
 - аэрозоль-аэроионотерапия емшараларын тағайындауға және өткізуге;
 - емдік гимнастика кезеңінде дәрігерлік-педагогикалық қадағалауды жүргізуге;
 - емдік денешынықтыру (емдік гимнастики, селкос қимылдар, гидрокинезотерапиялар, механотерапиялар және т.б.) емшараларын тағайындауға және өткізуге
- машықтанды қажет.**

2 Пән сағаттарының бөлінуі

Бейіндеуші пәндер

Сағат саны	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Ішкі аурулар/ Балалар аурулары*	396*	36	360	198
	216	20	190	108
	180	16	164	90
Физиотерапия және массаж	396	36	360	198
Емдік денешынықтыру	396	36	360	198
Курортология	396	36	360	198
Реабилитология	396	36	360	198
Сағаттардың жалпы саны	1980	180	1800	990

Ескертпе:

* - «Балалар аурулары» пәнін терапия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе еңбек өтілі бар тағылымгер оқып білім алады. «Ішкі аурулар» пәнін педиатрия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе еңбек өтілі бар тағылымгер оқып білім алады. Басқа мамандықтар бойынша интернатураны өткен резиденттер.

Бейіндеуші аралас пәндер

Сағат саны	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Неврология	108	12	96	54
Балалар неврологиясы	108	12	96	54

Клиникалық зертханалық диагностика	36	2	34	18
Сәулелік диагностика	36	2	34	18
Функциялық диагностика	72	6	66	36
Нутрициология	36	2	34	18
Сағаттардың жалпы саны	396	36	360	198

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Ішкі аурулар	
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.
3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Нефрологияның өзекті мәселелері.
6	Гематологияның өзекті мәселелері.
7	Аллергология мен иммунологияның өзекті мәселелері.
Балалар аурулары	
1	ҚР балаларға емдік-профилактикалық көмек ұйымдастыру.
2	Перинаталдық балалар мен нәрестелер өлім-жітімділігі.
3	Педиатриядағы дәлелді медицина.
4	Неонатологияның өзекті мәселелері.
5	Ерте жастағы балалар патологиясының өзекті мәселелері.
6	Аға буынды балалар патологиясының өзекті мәселелері.
7	Педиатриядағы диагностиканың функциялық әдістері.
Жиыны 36 сағат	
Физиотерапия және массаж	
1	Физиотерапияның жалпы негізі.

		Тредмил-тест. Показания. Противопоказания. Осложнения. Методика проведения. Фармакологические пробы. Виды. Показания. Противопоказания. Осложнения. Провокационные пробы. Проба с добутамином. Методика проведения. Анализ заключения. Проба с персантином (курантилом). Методика проведения. Анализ заключения. Проба с эргометрином. Методика проведения. Анализ заключения. Проба с аденозином. Методика проведения. Анализ заключения. Проба с бета-блокаторами. Калиева проба. Проба с атропином. Методики проведения. Анализ заключения. Информационная проба. Виды проб. Показания. Противопоказания. Осложнения. Возможности. Счет в уме. Составление слов и предложений. Компьютерные задания. Методики проведения. Холодовая проба (показания, противопоказания, осложнения, методика проведения). Проба с гипервентиляцией (показания, противопоказания, осложнения, методика проведения). Проба Вальсальвы (показания, противопоказания, осложнения, методика проведения).
2	Ультразвуковые методы в кардиологии	Особенности ультразвукового исследования в кардиологии. Факторы, снижающие и ограничивающие качество изображения. Методы получения изображения в эхокардиографии. Допплер. Виды доплеровского исследования. Импульсно-волновой режим. Оценка потоков на уровне клапанов сердца. Непрерывно-волновой доплер. Оценка потоков на уровне клапанов сердца. Цветное картирование. Оценка потоков на уровне клапанов сердца. Допплеровская оценка венозных потоков. Энергетический доплер. Значение и возможности доплеровского исследования.
3	Оценка центральной гемодинамики и периферического кровообращения	Неинвазивные методы исследования гемодинамики. Методики проведения реографических исследований. Реография (тетраполярная, интегральная). Реоэнцефалография. Возможности. Исследования с функциональными пробами. Проведение реографических исследований. Интерпретация результатов. Реовазография. Показания. Противопоказания. Возможности. Исследования с функциональными пробами. Проведение реографических исследований. Интерпретация результатов.

3	Визуальная диагностика заболеваний бронхолегочной системы	Рентген-семиотика заболеваний легких, нарушения бронхиальной проходимости, нарушения кровообращения в легких. Визуальная диагностика острых и хронических неспецифических воспалительных заболеваний, туберкулеза легких, плевры, лимфатических узлов грудной полости. Визуальная диагностика опухолей легких, средостения. Визуальная диагностика заболеваний плевры и диафрагмы. Особенности визуального обследования заболеваний бронхолегочной системы у детей.
4	Визуальная диагностика заболеваний желудка и кишечника	Лучевая анатомия и рентген-физиология органов пищеварения. Методы обследования глотки и пищевода. Визуальная диагностика заболеваний желудка, двенадцатиперстной кишки. Доброкачественные опухоли желудка. Методы исследования толстой и прямой кишки.
5	Визуальная диагностика заболеваний печени, билиарной системы и поджелудочной железы	Методы исследования печени и желчевыводящих путей. Визуальная диагностика заболеваний поджелудочной железы. Особенности визуального обследования заболеваний пищеварительной системы у детей.
6	Визуальная диагностика заболеваний почек и мочевыводящих путей	Лучевая анатомия почек и мочевыводящих путей. Визуальная диагностика заболеваний почек и мочевыводящих путей. Визуальная диагностика воспалительных заболеваний почек, опухолей почек, мочекаменной болезни. Особенности визуального обследования почек и мочевыводящих путей у детей. Визуальная диагностика аномалии развития почек у детей.
7	Визуальная диагностика заболеваний костей и суставов	Лучевая анатомия костей и суставов. Возрастные особенности костей и суставов, аномалии развития у детей. Визуальная диагностика заболеваний и повреждений костей и суставов. Визуальная диагностика воспалительных заболеваний костей и суставов. Визуальная диагностика дегенеративно-дистрофических заболеваний у детей. Визуальная диагностика опухолей костей и суставов.
Итого - 34 часа		
Функциональная диагностика		
1	Нагрузочные пробы. ЭКГ при функциональных пробах	ЭКГ при функциональных пробах. Виды проб. Пробы с физической нагрузкой. Велоэргометрия. Показания. Противопоказания. Осложнения. Методика проведения. Анализ заключения.

2	Тұрақты ток және оның емдік-профилактикалық мақсатта қолданылуы.
3	Импульстық электротерапия негізі.
4	Жоғарыжиілікті электротерапия негізі.
5	Магнитпен емдеу.
6	Ультрадыбыс және оның емдік-профилактикалық мақсатта қолданылуы.
7	Ингаляциялық терапия.
8	Сәулемен емдеу.
9	Сумен-жылумен емдеу.
10	Емдік массаж. Балалардағы массаждың ерекшеліктері.
11	Синдромалды физиотерапия.
12	Терапиялық наукастарды емдеудегі физиотерапия.
13	Неврологиядағы физиотерапия принциптері.
14	Балалар аурулары клиникасындағы физиотерапия.
15	Хирургиялық наукастарды емдеудегі физиотерапия.
Жиыны 36 сағат	
Емдік денешынықтыру	
1	Емдік денешынықтыру негізі. Физикалық оңалтудың формалары мен жабдықтары.
2	Емдік денешынықтырудағы зерттеудің жалпы және функциялық әдістері.
3	Жүрек-тамыр жүйесінің аурулары кезіндегі емдік денешынықтыру.
4	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі емдік денешынықтыру.
5	Зат алмасу бұзылыстары кезіндегі емдік денешынықтыру.
6	Асқазан-ішек жолдарының аурулары кезіндегі емдік денешынықтыру.
7	Кеуде және құрсақ қуысы ағзаларына жасалынатын операциялар кезіндегі емдік денешынықтыру.
8	Нерв жүйесінің жаракаттары мен аурулары кезіндегі емдік денешынықтыру.
9	Балалардағы тірек-қимыл аппаратының жаракаттары мен аурулары кезіндегі емдік денешынықтыру.
Жиыны 36 сағат	
Курортология	
1	Денсаулық сақтау жүйесіндегі курорттық іс.
2	Курорттық медицина негізі.
3	Курорттағы оңалтудың реабилитациялық мүмкіндігі мен жүйесі.
4	Курорттық істің дем алу мерзімінің (үзілістік) негізі.
5	Курорт практикасында балшықпен емдеу.

6	Климатология мен ландшафтық рекреология негіздері.
7	Қалыптасқан және сирек емдік курорттық факторлар.
8	Курортта емдәммен емдеу.
9	Сауықтырудың белсенді түрлері.
10	Емдік туризм және әлемдік курорттар.
Жиыны 36 сағат	
Реабилитация	
1	Медициналық оңалтудың жалпы негізі.
2	Медициналық оңалту әдістері мен жабдықтары.
3	Тірек-қимыл аппаратының аурулары бар балаларды оңалту.
4	Кардиологиядағы медициналық оңалту.
5	Пульмонологиядағы медициналық оңалту.
6	Гастроэнтерологиядағы медициналық оңалту.
7	Неврологиядағы медициналық оңалту.
8	Хирургиядағы медициналық оңалту.
Жиыны 36 сағат	

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

я		
№	Тақырыбы	Мазмұны
Ішкі аурулар		
1	Жіті коронарлық синдром (ЖКС)	ЖКС диагностикасы, саралау диагностикасы. Жүректік ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаторлық ұзақ мониторингілеу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы мен саралау диагностикасы. Симптоматикалық АГ. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаторлық ұзақ мониторингілеу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

		вания: глюкоза, билирубин и фракции, ли-пидный профиль, мочеви́на, креатинин, мочева́я кислота, ферменты, микроэлементы и т.д. гормональные исследования (тиреоидная панель, половые гормоны, гормоны поджелудочной железы и надпочечников); онкомаркеры.
4	Коагулологическая лаборатория	Коагулологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Лабораторные методы оценки факторов внешнего и внутреннего пути свертывания (АЧТВ, ПТВ/МНО, микст-тесты, ядовы́е тесты). Принципы лабораторной диагностики дефицита отдельных факторов свертывания (диагностика гемофилии). Основные лабораторные тесты для характеристики конечных этапов системы свертывания (тромбиновое время, фибриноген). Основные компоненты системы первичных антикоагулянтов. Лабораторный скрининг нарушений в системе протеина С, определение активности антитромбина 3. Фибринолитическая (плазминовая) система. Современные лабораторные методы изучения. Маркеры активации сосудисто-тромбоцитарного гемостаза. Общая структура алгоритма диагностики ДВС-синдрома.
5	Иммунологическая лаборатория	Иммунологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Принципы лабораторной диагностики иммунодефицитных состояний, аллергических и аутоиммунных заболеваний. Специфическая диагностика. Оценка иммунологического статуса в динамике.
Итого - 34 часа		
Лучевая диагностика		
1	Лучевые методы диагностик	Рентгенография – скопия, УЗИ, МРТ, ядерная медицина в спортивной медицине.
2	Визуальная диагностика заболеваний сердца и сосудов	Методы обследования заболеваний сердечно-сосудистой системы. Лучевая анатомия сердца, магистральных сосудов. Рентген-семиотика заболеваний сердца и крупных сосудов. Лучевая диагностика пороков сердца. Визуальная диагностика аневризмы аорты, перикардита. Визуальная диагностика заболеваний мышц сердца. Особенности визуального обследования заболеваний сердечно-сосудистой системы у детей.

		юношеская и поздняя), мышечные атрофии, отсутствия сухожильных рефлексов, гипомимия, гиперлордоз, «утиная походка» и др. Полиомиелит. Течение, симптоматика. Лечение в стадии резидуальных параличей: консервативное и хирургическое. Неотложные состояния в детской неврологии. Основные принципы лечения детей с заболеванием нервной системы. Диспансеризация.
Итого - 96 часов		
Клиническая лабораторная диагностика		
1	Общие принципы лабораторной диагностики.	Возможности современных лабораторных методов исследований с учетом чувствительности, специфичности, допустимой вариации методов. Изучение показаний и противопоказаний к лабораторным исследованиям. Составление плана лабораторного обследования больного. Клиническая интерпретация результатов лабораторного обследования. Анализ возможных причин ложных результатов, искажений, связанных, в том числе, с фармакотерапией и неправильной подготовкой больного к исследованию (обеспечение доаналитического этапа. Проблема стандартизации лабораторных исследований. Современные аспекты взаимодействия клиники и лаборатории. Современные лабораторные технологии (ИФА, цитометрия, молекулярно-биологические методы и т.д.). Современные возможности бесприборной экспресс-диагностики в клинической практике. Применение компьютерной обработки данных в лабораторной медицине. Взаимодействие лабораторной диагностики с клинической медициной, роль научных изысканий.
2	Клиническая лаборатория	Клиническая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Общеклинические исследования различных биологических субстратов. Общеклинические лабораторные исследования: клинический анализ крови, включая лейкоцитарную формулу и СОЭ; все виды клинических анализов мочи; клинический анализ кала (копрология); исследование отделяемого мочеполовых органов на флору; исследование секрета предстательной железы; спермограмма.
3	Биохимическая лаборатория	Биохимическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. биохимические исследо-

3	Жүрек ақаулары	Жүрек ақауларының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
4	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
5	Миокардиттер. Кардиомиопатиялар	Миокардиттер мен кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
6	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	ЖРА диагностикасы, саралау диагностикасы. ЖРА клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
7	Ревматоид артриті (РА)	РА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
8	Реактивтік артриттер	Реактивтік артриттер диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
9	Дәнекер тіннің диффуздық аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

10	Остеоратроздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
11	Подагра	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
12	Остеопороз	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
13	Пневмониялар	Пневмониялар диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
14	Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруы (ӨСОА)	ӨСОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Спирография техникасы, бронхолитиктермен сынақ жүргізу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
15	Бронх демікпесі (БД)	Бронх демікпесінің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Пикфлоуметрия техникасы, бронхолитиктермен сынақ жүргізу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

4	Посттравматические энцефалопатии	Последствия закрытой травмы черепа и воспалительных заболеваний мозга и его оболочек (диэнцефальный, гипоталамический синдром, энцефалопатии).
5	Опухоли головного и спинного мозга	Классификация опухолей головного мозга по локализации, по этиологии. Общая клиническая картина опухолей головного мозга (гидроцефальный и гипертензионный синдромы; общемозговые, дислокационные и очаговые неврологические симптомы). Клиника поражения отдельных долей головного мозга и различных отделов спинного мозга. Методы диагностики опухолей.
6	Заболевания вегетативной нервной системы	Особенности строения вегетативной нервной системы. Вегетативная нервная система: сегментарный и надсегментарный отделы. Классификация заболеваний вегетативной нервной системы. Методы исследования вегетативной нервной системы. Гипоталамические синдромы. Периферическая вегетативная недостаточность. Тазовые расстройства.
Итого - 96 часов		
Детская неврология		
1	Анатомии и семиотика поражений нервной системы у детей	Понятие о детской неврологии. Задачи детской неврологии. Морфогенез нервной системы. Анатомия нервной системы: ЦНС и ПНС. Принципы строения и функции нервной системы. Особенности развития головного и спинного мозга во внутриутробном периоде. Главные этапы развития головного мозга человека и сроки формирования основных структур. Клинические синдромы поражения нервной системы у детей и их топическая диагностика. Клинические методы обследования новорожденных и детей раннего возраста.
2	Заболевания нервной системы у детей	Эпидемиология. Этиопатогенез и клиническая картина некоторых заболеваний нервной системы у детей: невротозы, детский церебральный паралич (ДЦП), миопатия. Полиомиелит. Лечение невротозов у детей. Клинические формы ДЦП (двойная гемиплегия, спастическая диплегия, гемипаретическая форма, гиперкинетическая форма, атоническая-астатическая форма). Лечение. Периоды восстановления двигательной сферы и социальной адаптации детей. Миопатия и ее формы: врожденная непрогрессирующая и прогрессирующая мышечная дистрофия (ранняя детская, детская,

Функциональная диагностика	
1	Стандарты объемов обследования функциональной диагностики в медицинской реабилитологии.
2	Ультразвуковое исследование внутренних органов.
Итого - 6 часов	
Нутрициология	
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
Итого - 2 часа	

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Неврология		
1	Топическая диагностика заболеваний нервной системы	Анатомия и гистофизиология нервной системы. Пропедевтика неврологических заболеваний: методика оценки неврологического статуса, симптомы и синдромы поражения нервной системы. Современные представления об этиологии, патогенезе, профилактике, клинической симптоматики, классификации, дифференциальной диагностике неврологических заболеваний и пограничных состояний.
2	Сосудистые заболевания головного мозга и периферической нервной системы	Клинические проявления основных неврологических синдромов. Диагностика заболеваний периферической нервной системы (корешковый синдром, невриты, плекситы). Остеохондроз позвоночника. Заболевания периферической нервной системы: этиология, патогенез, особенности клинической картины в зависимости от уровня поражения, диагностика и лечение. Полиневропатия. Мононевропатии. Невралгии. Острые нарушения мозгового кровообращения. Дифференциальная диагностика ишемических и геморрагических инсультов. Основные методы лечения НМК и профилактика. Понятие о хронической недостаточности мозгового кровообращения.
3	Воспалительные заболевания головного мозга и его оболочек	Острые воспалительные заболевания головного мозга и его оболочек (энцефалит, арахноидит, менингит). Сотрясение (ушиб) головного мозга. Распознавание. Первая врачебная помощь. Показания к госпитализации.

16	Гастроэзофагеальный рефлюкс ауруы (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
17	Асқазан және ішектің ойықжарасыз диспепсиялары	Диспепсиялар диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
18	Ойықжара ауруы (ОА)	ОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
19	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
20	Ұйқыбездің аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
21	Гепатиттер мен цирроздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
22	Бейспецификалық ойықжаралы колит	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

23	Зәр жолдарының инфекциялары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
24	Нефриттер	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
25	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
26	Несептас ауруы	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
27	Қантты диабет	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау. ҚД аясында жүргізу ерекшеліктері.
28	Қалқаншабез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
29	Гипоталамо-гипофизарлық жүйелердің бұзылуы. Бүйрекүстібездердің аурулары. Қалқан-шасерікбез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

4	Консультация больных в отделениях реабилитации по вопросам реабилитации.
5	Анализ эффективности применения средств реабилитации
6	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
7	Назначение процедур массажа.
8	Назначение средств и форм лечебной физкультуры.
9	Назначение и проведение физиотерапевтических процедур.
10	Подготовка докладов, презентаций.
11	Работа в Интернете.
Итого - 198 часов	

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема	Содержание
Неврология		
1	Организация неврологической службы в РК.	
2	Семиотика заболеваний в неврологии.	
3	Современные принципы диагностики и лечения неврологических больных.	
Итого - 12 часов		
Детская неврология		
1	Организация неврологической помощи детям в РК.	
2	Наследственные заболевания нервной системы.	
3	Неотложные состояния в детской неврологии.	
Итого - 12 часов		
Клиническая лабораторная диагностика		
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике заболеваний внутренних органов у детей и взрослых.	
Итого - 2 часа		
Лучевая диагностика		
1	Оптимальный выбор методов визуальной диагностики при травмах. Особенности визуальной диагностики у детей.	
2	Визуальная диагностика острых и хронических заболеваний внутренних органов.	
Итого - 2 часа		

Лечебная физкультура	
1	Курация больных.
2	Ведение документации.
3	Проведение антропометрических измерений.
4	Проведение соматоскопических, соматометрических, биомеханических измерений.
5	Проведение функциональных проб с физической нагрузкой с определением типа реакций сердечно-сосудистой системы на нагрузку.
6	Определение физической работоспособности с помощью субмаксимальных тестов и МПК методом велоэргометрии, тредмила, степ-теста.
7	Проведение вегетативных проб с анализом результатов.
8	Проведение процедур лечебной гимнастики.
9	Проведение врачебно-педагогических наблюдений во время занятий лечебной гимнастики с оформлением протоколов проведения ВПН.
10	Определение показателей внешнего дыхания методом спирометрии, спирографии и функциональных проб Штанге, Генчи.
11	Снятие и расшифровка ЭКГ.
12	Санитарно-эпидемиологический надзор за местами проведения занятий ЛФК.
13	Работа по формированию принципов здорового образа жизни, консультация пациентов, населения по использованию средств физической культуры.
14	Подготовка докладов, презентаций.
Итого - 198 часов	
Курортология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Проведение бальнеотерапевтических процедур.
4	Расчет продолжительности солнечных ванн.
5	Расчет продолжительности морских купаний.
6	Расчет продолжительности воздушных ванн.
7	Подготовка докладов, презентаций.
Итого - 198 часов	
Реабилитация	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Снятие и расшифровка ЭКГ.

30	Ілкі және салдарлық иммунитет тапшылығы	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
31	Аутоиммундық аурулар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
32	Анемиялар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
33	Лейкоздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
34	Геморрагиялық васкулиттер. Тромбоцитопениялар. Қанның тұқым қуалайтын аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
Балалар аурулары		
1	Неонатологияға кіріспе	Перинаталдық және неонаталдық күтімдерді жақсартуға бағытталған ұлттық стратегиялар. Перинатологиядағы ДДСҰ бағдарламалары. Нәрестелердің физиологиялық дамуы және жетілуі. Нәрестелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Нәрестелердің шекаралық жағдайы. Гестациялық жасы. Нәрестелердің алғашқы тазалығы. Нәрестелер палатасында нәрестелерге күтім жасау. Нәрестелердің денсаулық топтары. Нәрестелерді емізу түрлері. Ай-күні толған балаларды тамақтандыру есебі. Негізгі қауіпті топтағы нәрестелерді жүргізу және бақылау жоспарлары. Шала туған нәрестелерге күтім жасау.

2	Нәресте асфиксиясы. Босанудағы жарақат	Нәресте асфиксиясы. Тыныс алу жеткіліксізді дәрежесін бағалау. Босанудағы жарақат. Жұмсақ тіндердің жарақаттануы. Босанудағы бассүйек-ми жарақаты. Жұлын мен иық өрімінің жарақаттан зақымдануы. Дәлелді медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оналту. Нәрестелерге алғашқы реанимация жасау. Босану залында неонаталдық көмек көрсету. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
3	Құрысқақ синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелді медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оналту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
4	Гипоксиялық-ишемиялық энцефалопатия	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелді медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оналту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
5	Бронх-өкпе дисплазиясы	Диагностикалық критерилері. Генетикалық бейімділігі, бронх-өкпе дисплазиясының салдары. Дәлелді медицина ұстамымен емдеу, алдын-алу және оналту.
6	Нәрестенің сарғаюы	Неонаталдық сарғаюлардың жіктемесі. Сарғаюлардың клиникалық-зертханалық диагностикасы. Саралау диагностикасы. ҚДҚБ үшін қанды іріктеу қағидаттары.
7	Нәрестелердегі пневмония	Нәрестелердегі пневмонияның бастапқы клиникалық белгілері. Нәрестелердегі әр түрлі вирустық респираторлық инфекциялар кезіндегі пневмонияның саралау диагностикасы. Емдеу, нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері. Дәлелді медицина ұстамында алдын-алу және оналту.
8	Нәрестелердегі құрсақтық инфекциялар	Инфекциялық патологияның жалпы сипаттамасы. Құрсақтық инфекциялануы және оның даму факторлары. Құрсақтық инфекциялар және оның формалары. Туа біткен токсоплазмоз. Құрсақтық микоплазмалық инфекция. Хламидиялық инфекция. Туа біткен листери-оз (сепсистік гранулематоз). Туа біткен мерез. Туа біткен цитомегаловирустық инфекция. Туа біткен герпестік вирустық инфекция. Туа біткен қызамық. АИТВ-инфекциясы, ЖИТС. Нәрестелердегі антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері.
9	Нәрестелердегі тері аурулары	Нәрестелердегі жүре пайда болған тері аурулары. Теріастылық адипонекроз. Себорея дерматиті. Лайнер-Муссу десквамативті эритродермиясы. Жаялықты дерматит. Туа біткен ихтиоз. Склеродерма. Склерема.

19	Дежурства в приемном покое.
20	Работа в кабинетах узких специалистов.
Детские болезни	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Интерпретация ЭХОКГ.
4	Интерпретация результатов спирометрии.
5	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
6	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
7	Все виды инъекций.
8	Катетеризация мочевого пузыря.
9	Проведение очистительных и сифонных клизм.
10	Расчет питания у детей.
11	Измерение артериального давления и определение пульса.
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
13	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
14	Дежурства в отделении.
15	Дежурства в приемном покое.
16	Работа в библиотеке, Интернете.
17	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого - 98 часов	
Физиотерапия и массаж	
1	Курация больных.
2	Введение медицинской документации.
3	Проведение процедур массажа.
4	Проведение процедур электролечения.
5	Проведение процедур светотерапии.
6	Проведение процедур ультразвуковой терапии и ультрафонофореза.
7	Проведение процедур водо-бальнеотерапии.
8	Подготовка докладов, презентаций.
9	Прием больных в физиотерапевтическом отделении/кабинете.
Итого - 198 часов	

		Реабилитация больных с мозговым инсультом, хроническими сосудистыми заболеваниями головного мозга, ЧМТ, рассеянном склерозе, ДЦП, патологиях периферической нервной системы, позвоночно-спинномозговых травмах.
10	Медицинская реабилитация в травматологии и ортопедии	Задачи реабилитации при вертебральной патологии, травмах и болезнях опорно-двигательного аппарата. Методики, средства реабилитации. Показания, противопоказания. Методы оценки эффективности.
Итого - 360 часов		

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Внутренние болезни	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Измерение артериального давления и определения пульса на нижних конечностях.
4	Снятие и расшифровка ЭКГ.
5	Интерпретация ЭХОКГ.
6	Проведение и интерпретация результатов спирометрии.
7	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
9	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
10	Все виды инъекций.
11	Катетеризация мочевого пузыря.
12	Проведение очистительных и сифонных клизм.
13	Пальпация щитовидной железы.
14	Пальпация молочной железы.
15	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
16	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
17	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
18	Дежурства в отделении.

10	Ерте жастағы балалар патологиясы. Имундық тапшылық аурулар	Жіктемесі. Клиникасы. Имундық тапшылық жағдайлары диагностикасындағы иммунологиялық әдістердің рөлі. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Имундық түзету әдістері. Дәлелді медицина ұстаымен асқынуларды алдын-алу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу.
11	Заттар алмасуының тұқым қуалаған аурулары	Аминоацидопатия (фенилкетонурия және т.б.). Эпидемиологиясы. Липидтер алмасуының бұзылуы (Нимана-Пик, Гоше аурулары). Көмірсулар алмасуының бұзылуы (галактоземия, фруктоземия, гликогеноздар, мукополисахаридоздар). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Биохимиялық зертеулері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Емдәммен емдеу.
12	Ішектік сорылу бұзылыстарының синдромы	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативтік энтеропатия. Дисахаридаза жеткіліксіздігі. Себебі. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау.
13	Ерте жастағы балалардағы гипертермиялық және құрысқақ синдромдары	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу және оңалту. Алғашқы медициналық жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
14	Жүрек-тамыр жүйесінің зақымдануы. Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі	Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Н.А.Белоконь жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Стероидтық және стероидтық емес қабынуға қарсы препараттарды қолдануға көрсетімдер. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Кардиомиопатиялар (дилатациялық, гипертрофиялық, соның ішінде гипертрофиялық субаорталдық тарылулар, сирек кездесе-тін формалары). Клиникасы. Диагностикасы, эхокардиография көрсетімдері. Емдеу. Болжамы. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Кардиалдық және экстракардиалдық себеп-тері. Бейімділіктің ілкі және салдарлық механизмдері. Патогенезі. Жіктемесі. Сол- және оңқарыншалы типтері бойынша клиникалық көріністері. Асқынулары. Сатыла-рына байланысты емдеу. Диспансерлік бақылау.
15	Жүрек-тамыр жүйесінің зақымдануы. Инфекциялық эндокардит (ИЭ). Перикард аурулары	Инфекциялық эндокардит. Этиологиясы. Алғашқы және екінші реттегі эндокардиттер. Клиникасы. Диагностикасы. Флора өсуі жоктығының себептері. Саралау диагнозы. Емдеу. Глюкокортикоидтарды қолдануға көрсетімдер.

16	Жүрек-тамыр жүйесінің зақымдануы. Вегетативтік дисфункция. Артериялық гипертензия	Вегетативтік дисфункция. Себептері. Варианттары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Диагностикасы. Вегетативтік тонусты тексеру (кестелер, КИГ, КОП). Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлеу.
17	Жүрек-тамыр жүйесінің зақымдануы. Жүрек ырғағының бұзылуы	Аритмияның пайда болу механизмдері. Себептері, әкелетін факторлары. Синусты түйіннің бұзылуынан болатын аритмия (тахи- және брадиаритмия). Импульс өтуінің бұзылуынан болатын аритмия (синаотриалдық және атриовентрикулярлық блокадалар). Вольф-Паркинсон-Уайт феномені. Қозғыштық бұзылыстарынан болатын аритмия (экстрасистолия, пароксизмалдық тахикардия, мерцателдік аритмия). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. ЭКГ деректері. Асқынулары. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелді медицина ұстамымен емдеу. Аритмияға қарсы препараттарды қолдануға және электроимпульстық терапияға көрсетімдер. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
18	Жасөспірімдердің ревматоид артриті (ЖРА)	ЖРА. Патогенезі. Жіктемесі. Иммунологиялық генетикасы. Клиникалық формалары. Көз зақымдануы. Екінші реттегі амилоидоз. ЖРА диагностикалық критерилері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары, нәтижелері. Жасөспірімдердегі ауру ағымының ерекшеліктері. Дәлелді медицина ұстамымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
19	Дәнекер тіннің диффуздық аурулары. Жүйелік васкулиттер	ҚР ревматизмдік аурулармен сырқаттанған балаларға медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру. Жүйелі қызылжегі (ЖҚ). Этиопатогенезі. Клиникасы. ЖҚ диагностикалық критерилері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу, пульс-терапияның және плазмаферездің көрсетімдері. Дерматомиозит. Жіктемесі. Клиникалық көріністері. Диагностикалық критерилері. Зерттеудің спецификалық зертханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі склеродермиясы. Патогенезі. Ошақты және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерилері. Ағымы. Емі. Болжамы. Жүйелі васкулиттер (түйінді периартериит, аортоартериит, Вегнер гранулематозы, сілемейлі-терілік синдром, геморрагиялық васкулит). Клиникасы. Диагностикалық критерилері. Емі. Болжамы.

		Медико-технические средства. Специализированные методические системы (Kabath, Bobath). Сенсорные комнаты, аппараты БОС, постурография, стабилметрия.
4	Медицинская реабилитация больных при заболеваниях и травмах опорно-двигательного аппарата	Восстановительное лечение при травмах и деформациях опорно-двигательного аппарата. Анатомо-биомеханические особенности опорно-двигательного аппарата и влияние на него физических упражнений и массажа. Общие принципы организации восстановительного лечения и особенности методики лечебного применения физических упражнений при травмах и ортопедических заболеваниях. Дефекты осанки, их предупреждение и устранение.
5	Реабилитация детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата	Основы физической реабилитации детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата. Оценка функционального состояния, жизнедеятельности детей с нарушениями осанки, сколиозами, дисплазиями тазобедренных суставов. Детский церебральный паралич.
6	Медицинская реабилитация в кардиологии	Основные контингенты больных, подлежащих реабилитации (инфаркт миокарда, артериальная гипертензия, ревматизм, больные врожденными пороками сердца, синдром вегетативной дисфункции). Нагрузочные тесты, используемые в кардиологии. Средства и методы медицинской реабилитации, применяемые для больных сердечно-сосудистыми заболеваниями. Разработка индивидуальной программы реабилитации для больного сердечно-сосудистым заболеванием.
7	Медицинская реабилитация в пульмонологии	Основные контингенты больных, подлежащих реабилитации (хронический бронхит, бронхиальная астма). Оценка функционального состояния, нагрузочные тесты, используемые в пульмонологии. Средства и методы медицинской реабилитации, применяемые в пульмонологии. Разработка индивидуальной программы реабилитации для больного легочным заболеванием.
8	Медицинская реабилитация в гастроэнтерологии	Основные контингенты больных, подлежащих реабилитации (язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки). Средства и методы медицинской реабилитации, применяемые в гастроэнтерологии.
9	Нейрореабилитация. Реабилитация в нейрохирургии	Задачи нейрореабилитации. Механизмы нейропластичности, теоретические основы восстановления нарушенных функций.

10	Анимационно-досуговая деятельность в санаторно-курортных организациях	Организация досуга и развлечений в санаторно-курортных учреждениях. Анимационный сервис - как новое направление в организации досуга отдыхающих.
Итого - 360 часов		
Реабилитология		
1	Общие основы медицинской реабилитации	<p>Понятие о реабилитации. Виды реабилитации. Определение медицинской реабилитации. Цели медицинской реабилитации. Понятие «качество жизни», определение, компоненты. Отличие реабилитации от лечения. Принципы реабилитации. Показания и противопоказания к назначению реабилитационных мероприятий. Отбор на реабилитацию. Клинико-реабилитационные группы. Понятие о реабилитационном потенциале, принципы его прогнозирования.</p> <p>Организация службы реабилитации, рекомендуемая ВОЗ. Понятие реабилитационной программы и реабилитационной услуги. Персонал бригады медицинской реабилитации. Понятие об эрготерапии.</p>
2	Особенности обследования в реабилитации	<p>Функциональные нагрузочные пробы. Классификация нагрузочных тестов. Показания для нагрузочного тестирования. Противопоказания к тестам с физической нагрузкой. Оценка нагрузочных тестов. Степени физической работоспособности по результатам тестов с физической нагрузкой.</p> <p>Психологическое обследование в реабилитации. Задачи психологического обследования. Методы психологического обследования. Понятие «Внутренняя картина болезни», определение, значение в реабилитации. Типы «внутренней картины болезни», методы оценки.</p> <p>Исследование и оценка ежедневной деятельности. Шкала функциональной независимости, шкалы Bartel, Katz.</p>
3	Методы и средства медицинской реабилитации	Характеристика средств медицинской реабилитации с позиции доказательной медицины. Диетотерапия. Общая характеристика метода. Рекомендации ВОЗ по рациональному питанию для развивающихся стран. Психотерапия. Методы психотерапии, используемые в реабилитации соматических больных. Тренировка на гипоксию. Виды тренировки на гипоксию, показания и противопоказания.

20	Өкпенің туа біткен және тұқым қуалайтын аурулары	Муковисцидоз. Көп таралуы. Тұқым қуалау типтері. Клиникалық формалары. Диагностикасы (пилокарпиндік сынақ, ДНК-диагностикасы). Пренаталдық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Емдеу. Картагенер синдромы. Өкпе гемосидерозы. Гудпасчер синдромы. Альфа-1-антитрипсин тапшылығы. Тұқым қуалау типтері. Клиникалық және рентгенологиялық көріністері. Сыртқы тыныс алу функциясының бұзылу типтері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
21	Альвеолиттер	Бронхообструкциялық синдром. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі: экзогендік аллергиялық альвеолит, идиопатиялық фиброздық альвеолит (Хаммен-Рич ауруы). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы. Клиникасы мен ағымының жасқа байланысты ерекшеліктері. Емдеу. Нәтижелері. Бронхообструкциялық синдром. Саралау диагнозы. Терапияға қазіргі кездегі жаңа қадамдар.
22	Респираторлық ал-лергоздар	Кең таралуы. Этиологиясы мен патогенезі. Генетикалық және сыртқы факторлардың (аллергендер) рөлі. Орналауы бойынша әр түрлі формаларының клиникасы (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогендік аллергиялық альвеолит). Диагностикасы. Тыныс алу жолдары басқа бөлімдерінің қабыну ауруларымен саралау диагнозы. Жіті және ремиссиялық кезеңдерінде емдеу. Алдыналу. Диспансерлік бақылау.
23	Плевриттер. Тыныс алу жеткіліксіздігі	Плевриттер. Этиологиясы мен патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық белгілері. Плевралдық пункция көрсетімдері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары мен нәтижелері. Емдеу. Тыныс алу жеткіліксіздігі. Себептері. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникасы. Сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу әдістері. Емдеу. Тыныс алу функциясы жіті жеткіліксіздігінің шұғыл терапиясы.
24	Өңеш аурулары	Жіктемесі. Функциялық бұзылыстары (гипотониялық және гипертониялық дискинезиялар, кардия бөлімінің жеткіліксіздігі, гастроэзофагалдық рефлюкс). Даму ақаулары (қысқа өңеш, кардия халазиясы, өңеш дивертикулдері). Жүре пайда болған аурулар (халазия, ахалазия, эзофагиттер, пептистік ойықжарасы, веналардың варикозды кеңеюі). Клиникасы. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Клиникасының жасқа байланысты ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдыналу.

25	Ишектің созылмалы бейспецификалық аурулары	Ишектің созылмалы бейспецификалық аурулары. Гельминтоздар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
26	Созылмалы гепатит және бауыр циррозы. Бауыр функциясының жеткіліксіздігі	Созылмалы гепатит және бауыр циррозының этиологиясы мен патогенезі. Зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері. Бауыр биопсиясының көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдыналу. Бауыр функциясы жеткіліксіздігінің себептері мен патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Бауыр комасы кезіндегі шұғыл жәрдем. Болжамы.
27	Бүйректің туа біткен және тұқым қуалаған аурулары	Тұқым қуатын нефрит. Бүйректің және зәр шығару жолдарының даму ақаулары (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиникасы. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Зәр шығару жүйесі дамуы ақауларының пренаталдық диагностикасы. Саралау диагнозы. Асқынулары. Консервативтік емі. Хирургиялық ем көрсетімдері. Тұқым қуатын нефрит. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Полиуриялық синдромды тубулопатия (бүйректік глюкозурия, бүйректік қантсыз диабет, бүйректік тұзды диабет). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Емдәммен емдеу. Емдеу. Мешелтиптес синдромды тубулопатия (фосфат-диабет, де Тони-Дебре-Фанкони синдромы). Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық деректері. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Ағымы. Нефролитиазды тубулопатия (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиникасы. Диагностикасы. Емі. Емдәммен емдеу.
28	Жүре пайда болған нефропатиялар	Рефлюкс-нефропатия. Нефроздық синдром. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностикасы. Зертханалық зерттеу. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Болжамы. Емдеу принциптері.
29	Қуық аурулары	Циститтер. Этиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдыналу. Диспансерлік бақылау.

		населению. Взаимосвязь курортного дела с другими видами деятельности. Курортные факторы: понятие, классификация, возможности использования в лечебных и оздоровительных целях. Лечебный и оздоровительный туризм. Основные типы курортов.
2	Основы курортной медицины	Понятие об индустрии здоровья. Этапность оказания медицинской помощи. Взаимодействие организма с окружающей средой. Биосоциальные аспекты здоровья и болезней. Оценка потребности различных слоев населения в санаторно-курортном оздоровлении. Сущность и состав современной курортной медицины.
3	Рекреационные основы курортного дела	Понятие о рекреации. Свободное время и рекреация. Рекреационное пространство. Классификация и структурные особенности рекреационной деятельности.
4	Лечебные минеральные воды	Определение и основные понятия бальнеологии. История развития бальнеологии. Основные методы бальнеологического лечения.
5	Грязелечение в курортной практике	Понятие лечебных грязей. Виды лечебных грязей. Развитие грязелечения. Особенности оздоровительного воздействия лечебных грязей на организм человека. Методики проведения грязелечебных процедур.
6	Основы климатологии и ландшафтной рекреологии	Понятия и задачи климатотерапии. Климатические факторы. Типы климата и погоды и их влияние на организм человека. Медицинская характеристика климата основных природных зон. Основные виды климатотерапии. Курортные ландшафты и их использование для лечения и отдыха.
7	Преформированные и редкие лечебные курортные факторы	Место физиотерапии в оказании санаторно-курортных услуг. Основы взаимодействия организма с физическими факторами. Искусственные физические факторы, применяемые в курортной лечебной практике. Применение редких и нетрадиционных методов лечения.
8	Курортная диетотерапия	Эволюция подходов к организации санаторно-курортного питания. Основы организации лечебного питания на курортах.
9	Активные виды оздоровления	Характеристика активных видов отдыха и оздоровления. Основные режимы двигательной активности на курортах. Спортивно-оздоровительная база и кадры.

	(нарушения мозгового кровообращения, травмы головного и спинного мозга, неврозы, неврологические проявления остеохондроза позвоночника)	ЛФК как метод восстановительной терапии при нарушениях мозгового кровообращения. Методика ЛФК в зависимости от характера нарушения (по геморрагическому, ишемическому типу). Методика ЛФК при различных двигательных нарушениях и выраженности спастического паралича. Использование различных видов упражнений (пассивные, активные, облегченные, свободные, выполняемые с усилием) на различных этапах реабилитации. Обучение сидению, стоянию, ходьбе. Борьба с синкинезиями. Правила укладки верхней и нижней конечности. Сроки назначения. Показания и противопоказания. Бытовая, трудовая реабилитация.
17	ЛФК в акушерстве и гинекологии: беременность, послеродовый период, опущение матки, воспалительные процессы придатков матки	Физические упражнения при беременности и в родах. Физические упражнения в послеродовом периоде. ЛФК при патологическом течении беременности. Физические упражнения при неправильном положении плода. Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК в гинекологии. Сроки назначения. Режимы двигательной активности. Показания и противопоказания. Особенности методики ЛФК при воспалительных процессах придатков матки.
18	ЛФК в педиатрии (дисплазия тазобедренного сустава, кривошея, плоскостопие, косолапость). Физические упражнения у детей раннего возраста	Значения ЛФК в лечении и реабилитации больных с нарушением осанки, плоскостопием. Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК. Особенности методики ЛФК. Клинико-физиологическое обоснование применения физических упражнений у детей раннего возраста, особенности применения физических упражнений.
19	Врачебно-педагогические наблюдения в процессе занятий лечебной физкультурой	Реакция организма на физические нагрузки различной мощности. Субъективные и объективные признаки утомления. Физиологическая кривая утомления. Моторная плотность занятия.
Итого - 360 часов		
Курортология		
1	Сущность и задачи курортного дела	Предмет и основные понятия о курортологии. Место санаторно-курортного комплекса в сфере оказания услуг

30	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі (БРЖЖ)	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Анықтамасы. Себептері. Патогенезі. БЖЖ сатылары. Клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. БЖЖ сатыларына сәйкес емдеу. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. БСЖ себептері мен сатылары. БСЖ клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Емдеу принциптері. Емдәммен емдеу (Джордано-Джованетти, Борта). Гемодиализ бен бүйрек трансплантациясын жүргізудегі көрсетімдер.
31	Теміртапшылықты анемия	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма және темір алмасуының көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Алдыналу. Апластиялық анемия (қанөндірім депрессиялары). Иммундық апластиялық анемиялар. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограммалар, миелограммалар және трепанобиопсиялар көрсетімдері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Сүйек кемігін трансплантациялауға көрсетімдер. Тұқым қуатын апластиялық анемиялар (Фанкон, Блекфен-Даймонд анемиялары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
32	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар. Ферментопатиялар (глюкозальқ-6-фосфатдегидрогеназалар тапшылығы, пируваткиназалар). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Гемолиздік криз кезіндегі шұғыл жәрдем. Гемоглобинопатиялар (талассемия, орак тәрізді жасушалы анемия және т.б.). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Гемограмма көрсеткіштері, эритроциттердің морфологиялық ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу.
33	ЖТҚҰ (ДВС)-синдромы	ЖТҚҰ-синдромы. Микроангиопатиялық гемолиздік анемиялар. ЖТҚҰ-синдромы. Себептері. Патогенезі. Клиникалық көріністері, коагулограмма көрсеткіштері, сатыларына байланысты емдеу. Ағымы. Болжамы. Алдыналу. Гемолиздік-уремиялық синдром (Гассер синдромы). Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограмма мен коагулограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары мен нәтижелері. Шұғыл жәрдем көрсету принциптері. Қалпына келтіру

		кезеңінде емдеу. Тромбоздық тромбоцитопениялық пурпура (Мошковиц синдромы). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма мен гемостазиограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу принциптері. Қарқынды терапия, ЖБЖ емдеу. Гигантты гемангиома (Казабах-Меритти синдромы). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емі.
34	Тромбоцитопатиялар	Тұқым қуатын тромбоцитопатиялар (Гланцман, Бернар-Сулъе аурулары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Виллебранд ауруы. Тұқым қуатын типтері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемостазиограмма көрсеткіштері. Тромбоцитопатияның саралау диагнозы. Емдеу. Жүре пайда болған тромбоцитопатиялар. Себептері. Диагностика әдістері. Емдеу. Алдыналу.
35	Қантты диабет. Қантсыз диабет	Қантты диабет. Қантсыз диабет. Жілігі. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі (ДДСҰ, Мартынов бойынша). Ерте жастағы және жасөспірімдегі клиникалық ерекшеліктері. Диагностиканың зертханалық әдістері, глюкозаға толеранттылық тесті. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Асқинулары. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР қантты диабетпен сырқаттанатын балаларға көмек беру шараларын ұйымдастыру. Қантсыз диабет. Диабеттік комалар. Себептері, диабеттік кома әр түрінің клиникалық ерекшеліктері мен биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Шұғыл жәрдем. Алдыналу.
36	Қалқанша және қалқаншасерікбездердің аурулары	Гипотиреоз. Ілкі және салдарлық, туа және жүре пайда болған гипотиреоздар туралы түсінік. Патогенезі. Нәрестелердегі, емшектегі және ерте жастағы балалардағы клиниканың ерекшеліктері. Диагнозы. Диагностиканың әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР нәрестелерді гипотиреозға тексеру-скринингі. Диффузиялық уыттық зоб. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Зерттеудің зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Хирургиялық емге көрсетімдер. Диспансерлік бақылау. Йод тапшылығы аурулары туралы түсінік. Эндемиялық (йод тапшылығы) зоб. Клиникасы. Емдеу. Алдын-алу. ҚР эндемиялық зоб жағдайлары. Аутоиммундық тиреоидит. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емі. Гипопаратиреоздар. Гиперпара-

		дозировки физических упражнений при ожирении. Методика ЛФК при сахарном диабете различной степени тяжести, при наличии сопутствующих заболеваний. Противопоказания к лечебной физкультуре.
12	ЛФК при заболеваниях почек и мочевыводящих путей (пелонефриты, циститы, гломерулонефриты, энурез, нефроптоз)	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК при заболеваниях почек и мочевыводящих путей. Сроки назначения. Режимы двигательной активности. Показания и противопоказания. Особенности методики ЛФК.
13	ЛФК при травмах опорно-двигательного аппарата (переломы костей верхних и нижних конечностей, вывихи, растяжения связочно-сумочного аппарата, контрактуры, травмы позвоночника и костей таза)	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК в восстановительном лечении травм: лечебная гимнастика, механотерапия, трудотерапия, спортивно-прикладные упражнения. Особенности методик ЛФК при переломах костей верхних конечностей. Характеристика упражнений, применяемых в различные периоды лечения (иммобилизационный, постиммобилизационный и др.). ЛФК при переломах позвоночника. Сроки назначения лечебной гимнастики, поворота больного на живот, вставания, ходьбы, сидения. Особенности методики лечебной гимнастики при переломах позвоночника с повреждением спинного мозга.
14	ЛФК при заболеваниях опорно-двигательного аппарата (артрозы, остеохондроз, сколиоз)	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК в комплексном лечении заболеваний опорно-двигательного аппарата. ЛФК при артритах и артрозах. Задачи ЛФК, показания и противопоказания. Особенности методики ЛФК в зависимости от периода течения болезни (подострый, хронический). ЛФК при некоторых формах полиартритов: (ревматоидный, туберкулезный и др.). ЛФК при артрозах. ЛФК при анкилозирующем спондилоартрите. Сроки назначения. Режимы двигательной активности. Показания и противопоказания. Особенности методики ЛФК.
15	ЛФК в хирургии (после операций на органах брюшной и грудной полости)	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК после операций на органах брюшной полости. Особенности методики ЛФК при операциях на легких. Сроки назначения. Режимы двигательной активности. Показания и противопоказания.
16	ЛФК в клинике нервных болезней	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК при нарушениях мозгового кровообращения.

8	ЛФК при заболеваниях сердечно-сосудистой системы (ИБС, гипертонии, гипотонии, ревматизме, миокардите, недостаточности кровообращения, синдроме вегето-сосудистой дистонии)	Клинико-физиологическое обоснование применения средств ЛФК при заболеваниях органов кровообращения. Особенности методики ЛФК при ишемической болезни сердца, артериальной гипертензии, недостаточности кровообращения, синдроме вегето-сосудистой дистонии. Кардиотренировка на тренажерах. Показания и противопоказания к занятиям ЛФК. Методы оценки адекватности нагрузки.
9	Физическая реабилитация больных инфарктом миокарда	Физическая реабилитация больных инфарктом миокарда на стационарном, санаторном и диспансерно-поликлиническом этапах. Функциональные классы тяжести больных инфарктом миокарда. Ступени двигательной активности при остром инфаркте миокарда, обоснование их расширения. Сроки назначения лечебной гимнастики. Противопоказания к назначению лечебной гимнастики. Методы контроля за адекватностью физической нагрузки, состоянием больного и оценка результатов контроля на различных этапах активизации больного.
10	ЛФК при заболеваниях органов дыхания (пневмонии, бронхите, плеврите, эмфиземе легких, бронхиальной астме, бронхоэктатической болезни)	Клинико-физиологическое обоснование применения ЛФК при заболеваниях органов дыхания. Дыхательные упражнения статические, динамические, специальные. Позиционный дренаж. Типы дыхания. Особенности методики лечебной гимнастики при бронхите, пневмонии, плеврите, эмфиземе легких, бронхиальной астме, бронхоэктатической болезни. Показания к назначению лечебной гимнастики. Оценка адекватности применения нагрузки на занятиях лечебной гимнастикой и эффективность специальных дыхательных упражнений.
11	Лечебная физкультура при заболеваниях органов пищеварения (гастриты, язвенная болезнь, энтериты, колиты, болезни печени и желчных путей). ЛФК при нарушении обмена веществ	Клинико-физиологическое обоснование применения средств ЛФК при заболеваниях органов пищеварения. Влияние физических нагрузок различной интенсивности на моторно-секреторную функцию желудочно-кишечного тракта. Механизм действия специальных упражнений, значение правильного выбора исходных положений. Особенности методики ЛФК при хроническом гастрите, язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки, холецистите, спланхноптозе. Противопоказания к лечебной физкультуре. Механизмы действия средств ЛФК при нарушениях обмена веществ: ожирении, сахарном диабете. Особенности

		тиреоздар. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникасы. Фосфорлық-кальцийлік алмасу көрсеткіштері. Диагнозы. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
37	Өсу патологиясы. Семіздік	Өсу бағасы және дене пропорциясы. Бала өсуі мен дамуына гормондардың әсері (өсу гормоны, тиреоидті, жыныс гормондары). Нанизм. Тұқым қуатын факторлар, өсу бөгелісінің генезіндегі созылмалы соматикалық аурулар. Қысқа бойлылар әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлы нанизм. Диагностика әдістері (сүйектік жас, өсу гормонының секрециясын зерттеу, компьютерлік және магнит-резонансты томография). Орын басушы гормондық терапия. Диспансерлік бақылау. Гигантизм. Ұзын бойлылар әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлы гигантизм диагностикасы, клиникасы және оны емдеу. Семіздік. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Метаболизм бұзылыстары. Диагностика әдістері (краниография, көз түбі, зат алмасу көрсеткіштері, гормоналдық профиль). Семіздік әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Емдеу. Емдәмен емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
38	Жыныстық дамудың және жыныстық сараланудың бұзылуы	Жыныстың мезгілсіз дамуы. Анықтамасы. ЖМД нағыз және жалған формалары кезіндегі клиникалық көріністері мен гормондық статустарының ерекшеліктері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Гипогонадизм. Анықтамасы. Ілкі және салдарлық гипогонадизмнің клиникалық көріністері мен гормондық статустары, себептері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Клайнфельтер синдромы. Шерешевский-Тернер синдромы. Клиникасы. Диагностикасы. Кариотип сипаттамасы. Орын басушы гормондық терапия. Гермафродитизм. Клиникасы. Зертханалық диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
	Жиыны	380 сағат
Физиотерапия және массаж		
1	ФТБ (ФТК) жұмысын ұйымдастырудың негізгі аспектілері	Физиотерапия бөлімшесі (ФТБ) мен физиотерапия кабинеті (ФТК) физиотерапиялық қызметінің құрылымдық бөлімдері. Қызметінің бағыты мен ауқымы. Физиотерапиялық бөлімдерді техникалық

		жабдықтандыру. Физиотерапия бөлімшелері мен кабинеттерінің пайдалану құрылғылары және техникалық қауіпсіздік ережелері. Электрмен және сәулемен емдеу, жылумен емдеу, балшықпен және сумен емдеу, топтық аэроионмен, аэрозолмен және электроаэрозолмен емдеу, ингаляция, массаж кездеріндегі техникалық қауіпсіздік ережелері. Физиотерапия бөлімшелерінің, балалар емдеу-профилактикалық мекемелері кабинеттерінің жұмысын ұйымдастыру.
2	Физиотерапия пәні және оның міндеттері. Емдік физикалық факторларды тағайындау принциптері	Ғылым ретіндегі физиотерапия және оның міндеттері. Физиотерапия тарихы бойынша қысқа мағлұмат. Физиотерапия қалыптасуындағы ғалымдардың рөлі (Л. Гальвани, А. Дарсонваль, С.А. Бруштейн, А.Е. Щербак, С.Б.Вермель, В.Г. Ясногородский және т.б.). Кешенді теарапиядағы, профилактикадағы және науқастарды оңалтудағы емдеудің физикалық әдістерінің мәні. Курорт туралы түсінік. Емдік физикалық факторларды тағайындаудың негізгі принциптері.
3	Физиотерапияның теориялық негізі. Физикалық факторлар әсерінің механизмі туралы қазіргі таңдағы ұғымдар	Табиғи және қалыптасқан физикалық факторлардың физиологиялық және емдік әсерлерінің механизмдері туралы қазіргі таңдағы ұғымдар. Жергілікті, жалпы және ошақты жауаптар туралы түсінік. Тері, оның сау және ауру организмге тигізетін физикалық факторлар әсерінің механизмдегі рөлі. Әртүрлі физикалық факторлардың әсерінен тері мен тіндік тосқауылдар өткізгіштігінің өзгеруі, қалыпты және патологиялық жағдайларда жалпы жауап реакциясының механизміндегі осы өзгерістердің рөлі. Физикалық факторларды тағайындаудың жалпы көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Физиотерапиялық факторлардың жанамаласуы мен құрамдасуы.
4	Электрмен емдеу. Тұрақты тоқты емдік мақсатта қолдану (гальванизация, электрофорез)	Электр - ол биологиялық тітіркендіргіш. Электр тогының түрлері, олардың физикалық сипаттамасы. Адам тінінің электрлік, магниттік қасиеттері және электр-магнит өрісімен және сәулелермен әсер еткен кездегі олардағы өзгерістер. Электр-магнит тегін емдік мақсатта қолданудың негізгі түрлері. Гальваникалық токтың физикалық-химиялық әсері, емдік әсерінің механизмі, гальванизация көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Дәрілік электрофорез. Электрофорез кезіндегі дәрілік заттарды енгізу және әсерінің ерекшеліктері. Тұрақты тоқты мөлшерлеу. Дәрілік электрофорез, жал-

	процесса	регуляция мышечной деятельности. Влияние физических упражнений на трофическую функцию нервной системы
3	Основные вопросы теории и методики физического воспитания	Предмет и содержание теории физического воспитания. Цель и задачи физического воспитания. Метод активной терапии. Метод функциональной терапии. Метод неспецифической терапии. Метод патогенетической терапии.
4	Общие основы лечебной физкультуры (средства ЛФК, классификация физических упражнений)	Средства ЛФК: физические упражнения, массаж. естественные факторы природы, двигательные режимы, гигиенический режим, трудотерапия. Классификация физических упражнений с учетом анатомо-физиологической характеристики, энергетической нагрузки, использования снарядов, активности больного. Классификация дыхательных упражнений, циклические упражнения - дозировка.
5	Общие основы лечебной физкультуры (формы ЛФК)	Формы ЛФК: УГГ, лечебная гимнастика, механотерапия, гидрокинезотерапия, пассивная разработка, райтерапия, самостоятельные занятия, дозированная ходьба, механотерапия, дозированная ходьба, терренкур, массаж. Принципы построения комплексов лечебной гимнастики. Физиологическая кривая нагрузки и плотность процедуры лечебной гимнастики. Методические требования к физической нагрузке. Дозировка упражнений.
6	Общие и функциональные методы исследования в лечебной физкультуре (функциональные пробы с дозированной физической нагрузкой, определение физической работоспособности)	Особенности морфологии и телосложения пациента. Методика измерения движений в опорно-двигательном аппарате. Антропометрия как метод учета эффективности ЛФК. Функциональные пробы с дозированной физической нагрузкой, пробы с задержкой дыхания. Определение физической работоспособности с помощью велоэргометра, тредбана, степ-теста. Исследование внешнего дыхания: спирография, пневмография, пневмотонометрия. Методы исследования газообмена при физических нагрузках: методы прямого и непрямого определения максимального поглощения кислорода. Функциональные исследования нервно-мышечной системы.
7	Аппаратура и оборудование кабинетов ЛФК, возможности их применения и использования	Специальное оборудование отделений (кабинетов) ЛФК. Пособия для отделений (кабинетов) ЛФК. Требования к материально-техническому обеспечению кабинетов ЛФК: установка, надзор, эксплуатация и ремонт аппаратуры. Санитарно-технический контроль. Помещения для отделения (кабинета) ЛФК: проектная документация, состав помещений, расположение, эксплуатационная документация. Санитарно-гигиенические требования.

		физических факторов при заболеваниях органов дыхания. Физиотерапия при бронхите, пневмонии, плеврите, эмфиземе легких, бронхиальной астме, бронхоэктатической болезни. Показания к назначению. Оценка адекватности применения физиопроцедур. Клинико-физиологическое обоснование применения физических факторов при заболевании органов пищеварения (гастрит, язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки, колит, спланхноптоз, холецистит, дискинезия желчевыводящих путей), при нарушении обмена веществ (сахарный диабет, ожирение). Показания и противопоказания к физиотерапии при указанных заболеваниях.
17	Принципы физиотерапии в неврологии	Клинико-физиологическое обоснование применения физических факторов при заболеваниях и травмах нервной системы. Задачи и особенности физиотерапии при заболеваниях и травмах спинного и головного мозга, при травмах и заболеваниях нервной системы, при неврозах.
18	Принципы и особенности физиотерапии в педиатрии	Основные принципы и особенности физиотерапии в педиатрии. Механизм действия лечебных физических факторов на организм больного ребенка. Выбор оптимальных параметров. Особенности методики физиотерапии в раннем детском возрасте.
19	Физиотерапия у хирургических больных	Клинико-физиологическое обоснование применения физиотерапии в брюшной хирургии. Предоперационная подготовка в зависимости от локализации операции. Задачи и методики физиотерапевтических процедур в раннем и позднем послеоперационном периодах. Применение физиотерапии в условиях отделения реанимации.
Итого - 360 часов		
Лечебная физкультура		
1	Общие вопросы организации ЛФК в условиях стационара, поликлиники, восстановительного центра	Место лечебной физкультуры в системе медицинской реабилитации. Краткий исторический очерк развития лечебной физкультуры. Цель и задачи лечебной физкультуры. Дозировка физической нагрузки. Планирование работы по ЛФК. Лечебно-педагогическая документация
2	Механизм воздействия физических упражнений на организм человека, на течение патологического	Механизм действия физических упражнений на организм человека. Нервно-рефлекторная регуляция двигательной деятельности. Формирование двигательного акта. Роль психоэмоционального фактора при физических упражнениях. Моторно-висцеральные рефлексы в норме и патологическом состоянии. Гуморально-эндокринная

		пы негізі және әдістердің басты ерекшеліктері. Дәрілік электрофорездің жаңа әдістері мен әдістемелері.
5	Импульстік токтар (электрмен ұйықтату, элек-тростимуляция, ДДТ, СМТ, интерференциялық терапия, флюктуоризация, дарсанализация)	Импульстік электрмен емдеу. Айнымалы электр тоғын емдік мақсатта қолдану. Электрмен ұйықтатып емдеу. Емдік әсерінің механизмі, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, емдік әсердің параметрлері, емшараны мөлшерлеу. Диадинамотерапия. Негізгі емдік әсерлердің қалыптасу механизмі, емшара тағайындау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, емдік әсердің параметрлері, қолданылатын диадинамикалық токтардың негізгі түрлері. Қысқа импульстік электрлік анальгезия. Ауырсынуға қарсы әсерінің механизмі, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, аппараттары, емдік әсерінің параметрлері, емшараны өткізу әдістемесі және импульстік токтың тиімді жиілігін таңдау. Амплипульстерапия. Негізгі емдік әсердің қалыптасу механизмі, емшара тағайындау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, емдік әсердің параметрлері, қолданылатын синусоидальды модульденген токтардың негізгі түрлері және олардың қысқаша сипаттамасы, емдік әсерді өткізу әдістемесі, жұмыс режимін және түрін таңдау, емдік емшараларды мөлшерлеу. Интерференцтерапия. Физикалық негізі және организмде интерференциялық токтарды қалыптастырудың әдістемелік принциптері. Физиологиялық әсерінің механизмі және негізгі емдік әсерлері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, интерференциялық токтардың емдік әсердің параметрлері мен режимін таңдау. Жергілікті дарсонализация. Емшараны өткізу кезінде қолданылатын разрядтардың негізгі түрлері және олардың емдік әсері механизмінің ерекшеліктері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, емдік әсердің параметрлері, емшараны өткізу әдістемесі және разрядтардың түрлерін таңдау, мөлшерлеу.
6	Ауыспалы токтар (ЖЖ, УЖЖ, ӨЖЖ). Магнит өрісі	Электр және магнит өрістерін, электромагниттік сәулені емдік мақсатта қолдану. УЖЖ-терапия. Электрлік құрайтын электромагниттік өрісті емдік мақсатта қолданылатындардың физикалық сипаттамасы. УЖЖ-тербелісі емдік әсері механизмінің осцилляторлы және жылулық компонентері, энергияның тіндерге таралу заңдылықтары, негізгі емдік әсерлері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, емдік әсердің

		<p>параметрлері, патологиялық үдерістердің сатыларына байланысты емшараны өткізу әдістемесі, емшараны мөлшерлеу. Ин-дуктотермия – физикалық сипаттамасы, әсер ету механизмі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. «ИКВ-4» аппараты. Емшараны босату әдістемесі.</p> <p>Магнитпен емдеу. Негізгі емдік әсердің қалыптасу механизмі, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, аппараттары, емдік әсердің параметрлері, қолданылатын төменгі жиілікті магнит өрісінің негізгі түрлері, емдік емшараларды өткізу әдістемесі және әсер ету режимін таңдау, мөлшерлеу.</p> <p>Аса жоғары жиілікті терапия (микротолқынды терапиялар, АЖЖ). Әсер ететін факторлардың физикалық сипаттамасы. ӨЖЖ-тербелістердің емдік әсері механизмінің осцилляторлы және жылулық компоненттері. Негізгі емдік әсерлері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, аппараттары, емдік әсердің параметрлері, патологиялық үдерістердің сатыларына байланысты емшараларды өткізу әдістемелері, мөлшерлеу.</p>
7	Сәулемен емдеу (хромотерапия, ИКС, УКС, лазеротерапия)	<p>Жарықтың физикалық және биофизикалық сипаттамасы, жарық сәулесінің спектрі туралы түсінік. Инфрақызыл және көрінетін сәулелердің физиологиялық және емдік әсерлері. Биоптронтерапия. Жалпақ поляризацияланған жарықтың физиологиялық және емдік әсерлері</p> <p>Ультракүлгін сәулелер. Әртүрлі толқынды (ҰУК, ОУК, ҚУЛ) ультракүлгін сәулелердің физиологиялық және емдік әсерлері. Ультракүлгінді эритема, оның динамикасы мен биологиялық рөлі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Лазерлік сәуленің физикалық және биофизикалық сипаттамасы. Физиологиялық және емдік әсерінің механизмі. Қанның лазерпунктурасы мен лазерлік иррадиациясы туралы түсінік. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері Емшараны өткізу әдістемесі.</p>
8	Механикалық әсермен емдеу	<p>Ультрадыбыстың физикалық сипаттамасы мен физика-химиялық әсерлері. Ультрадыбыстың механикалық энергиясын әртүрлі тіндердің сіңіру заңдылықтары. Ультрадыбысты терапияның физиологиялық әсер ету механизмі және негізгі емдік әсерлері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері, аппараттары, емдік әсердің параметрлері, емшараны өткізу әдістемесі, мөлшерлеу. Дәрілік ультрафонофорез, ультрадыбыстың көмегімен</p>

		<p>Разминание. Основные и вспомогательные приемы разминания. Основные: продольное и поперечное, непрерывистое и прерывистое. Вспомогательные: накачивание, сдвигание, пощипывание, растяжение, надавливание. Техника выполнения разминания, физиологическое действие. Методические указания к применению разминания.</p> <p>Вибрация, виды вибрации. Основные – прерывистая и непрерывистая вибрации. Вспомогательные – сотрясение, встряхивание, рубление, похлопывание, пунктирование. Техника выполнения вибрации, физиологическое действие. Методические указания к применению вибрации.</p>
14	Техника массажа по отдельным анатомическим областям. Частные методики и техника лечебного массажа	<p>Массаж верхних конечностей. Методические указания к массажу верхних конечностей. Массаж нижних конечностей. Массаж спины, при невралгиях межреберных нервов. Массаж поверхностных и глубоких мышц груди. Массаж межреберных мышц. Влияние массажа спины и груди на функцию дыхания и кровообращения. Массаж живота. Массаж брюшной стенки. Массаж органов брюшной полости (желудка, тонкого и толстого кишечника, печени, желчного пузыря, почек). Массаж головы. Массаж волосистой части головы. Массаж лица. Массаж важнейших нервных окончаний.</p> <p>Особенности массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой системы, органов дыхания, пищеварения, опорно-двигательного аппарата.</p>
15	Синдромальная физиотерапия	<p>Синдромально-патогенетический принцип классификации физических факторов. Алгоритм назначения лечебных физических факторов при острой и хронической боли, в зависимости от стадии воспаления, при дистрофических изменениях.</p>
16	Физиотерапия у терапевтических больных (принципы физиотерапии заболеваний сердечно-сосудистой системы, органов дыхания, пищеварения, ОДА)	<p>Клинико-физиологическое обоснование применения физических факторов при заболеваниях органов кровообращения. Физиотерапия при ишемической болезни сердца, артериальной гипертензии, недостаточности кровообращения, синдроме вегето-сосудистой дистонии.</p> <p>Физическая реабилитация больных инфарктом миокарда на стационарном, санаторном и диспансерно-поликлиническом этапах.</p> <p>Клинико-физиологическое обоснование применения</p>

		<p>механические, химические реакции. Механизм теплообмена и теплорегуляции. Физиологические реакции на тепловые раздражители. Основные виды лечебного применения термических факторов. Механизм физиологического действия парафина, озокерита, псаммотерапии.</p> <p>Грязелечение. Лечебные факторы грязелечебных процедур: тепловой, химический, механический. Техника и методика проведения процедур. Местные и общие грязевые аппликации, грязевые разводные ванны. Митигированное грязелечение. Применение «грязевого раствора» и препаратов, приготовленных из лечебных грязей. Сочетанные методики грязелечения (гальваногрязь, ДДТ- и СМТ-грязелечение, грязьиндуктотермия, пиелофонотерапия). Показания и противопоказания для грязелечения. Парафино- и озокеритолечение. Механизм действия парафина и озокерита. Основные методики проведения процедур (наслаивание, салфеточно- и кюветно-аппликационные, местные ванночки). Показания и противопоказания.</p>
12	Анатомо-физиологические основы массажа	<p>Механизм физиологического влияния массажа на организм. Нервно-гуморальное действие массажа.</p> <p>Влияние массажа на кожу и подкожно жировую клетчатку. Механическое действие массажа. Продвижение тканевых жидкостей, усиление кровотока, смещение тканей, растяжение их, действие на периферические нервные окончания, улучшение кожного дыхания. Влияние массажа на мышечную систему, суставы, связки и сухожилие, кровеносную и лимфатическую систему, обмен веществ и функцию выделения, нервную систему.</p>
13	Общая методика и техника массажиста	<p>Основные и вспомогательные приемы массажа. Характеристика массажных движений.</p> <p>Поглаживание. Приемы поглаживания – основные и вспомогательные. Основные – поверхностное и глубокое, обхватывающее непрерывистое и прерывистое. Вспомогательные: глажение, гребнеобразное, щипцеобразное. Техника выполнения поглаживания, физиологическое действие. Методические указания к применению поглаживания.</p> <p>Растирание. Основные и вспомогательные приемы растирания. Основные: прямолинейное, круговое и спиралевидное. Вспомогательные: щипцеобразное, пиление, штрихование, строгание. Техника выполнения растирания, физиологическое действие. Методические указания к применению растирания.</p>

		<p>дәрілік заттарды енгізудің негізгі ерекшеліктері мен тиімділігі. Емшараны мөлшерлеу.</p>
9	Аэрозоль және электроаэрозоль-терапия	<p>Атмосфералық ауаның табиғи ионизациясының маңызы. Оң және теріс кереғарлық (қарама-қарсылық) аэроиондардың физиологиялық әсер ету ерекшеліктері. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Емдік мақсатта қолдану әдістемесі. Дәрілік аэрозольдар мен электроаэрозольдар туралы түсінік. Олардың шашырау дәрежесі. Дәрілік аэрозольдардың қасиеті. Аэрозольдардың тұрақтылығын жоғарлатудағы электр қуатының маңызы, дәрілер жинақталуының жоғарлауы, аэрозольдардың тұнуы. Әсер ету механизмі.</p>
10	Сумен емдеу	<p>Су ол - емдік әсердің термиялық, механикалық және химиялық факторлары. Сумен емдеу емшарасының әсерін анықтайтын терінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Су емшарасы физиологиялық әсерінің ерекшеліктері.</p> <p>Сумен емдеу. Гидротерапия. Емдік себезгілер: жаума, қысымды, сутозанды, қоршау, шаптырма (Шарко, шотландтық себезгілер), желпуіш, өрлемелі, су астылық себезгі-массаж. Физиологиялық және емдік әсер ету механизмдері. Емшараларды өткізу әдістемесі мен техникасы. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Шомылғылар (бұлаулар): хош иісті және дәрілік заттар (қылқан жапырақты, сәлбен, қыша, скипидарлы) қосылған тұщы бұлаулар, дәрілік шөптер мен өсімдіктерден тұратын (шүйгіншөп, түймедақ). Физиологиялық әсер ету ерекшеліктері. Емшараны өткізу әдістемесі және техникасы. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.</p> <p>Бальнеотерапия. Минаралды сулар туралы түсінік, олардың жіктелуі және негізгі бальнеологиялық сипаттамасы. Минералды суларды ауыз су ретінде қабылдау. Минералды ауыз сулардың жіктелуі. Физиологиялық және емдік әсер ету механизмдері. Қолдану әдістемесі, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Асқазанды жуу, дуаденалды дренаж, ішекті суландыру-жуу, ингаляция үшін минералды суларды қолдану.</p>
11	Жылумен емдеу. Балшықпен емдеу	<p>Термиялық факторлардың физикалық сипаттамасы. Организм тіндерінің жылу-физикалық қасиеттері. Жылумен емдеу емшарасының әсер ету механизмі: температуралық, механикалық, химиялық реакциялар. Жылу алмасу және жылуды реттеу механизмдері.</p>

		<p>Жылумен тітіркендіруге физиологиялық реакциялар. Термиялық факторларды емдік мақсатта қолданудың негізгі түрлері. Балауыздың, озокериттің және псаммотерапияның физиологиялық әсерінің механизмі. Балшықпен емдеу. Балшықпен емдеу емшарасының емдік факторлары: жылулық, химиялық, механикалық. Емшараны өткізу техникасы мен әдістемесі. Жергілікті және жалпы ембалшық аппликациялары, балшықты жазылмалы шомылғылар. Жеңілдетілген балшықпен емдеу. «Балшық ерітінділерін» және емдік балшықтардан дайындаған препараттарды қолдану. Балшықпен емдеудің жанамаласқан әдістері (гальванды балшық, ДДТ- и СМТ-балшықпен емдеу, балшықты индуктотермия, пиелофонотерапия). Балшықпен емдеу көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Балауызбен және озокеритпен емдеу. Балауыз бен озокериттің әсер ету механизмі. Емшараларды өткізудің негізгі әдістемелері (кабаттау, салфеткалық- және кювета-аппликациялық, жергілікті бұлаулар). Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.</p>
12	<p>Массаждың анатомиялық-физиологиялық негізі</p>	<p>Массаждың организмге тигізетін физиологиялық әсер ету механизмі. Массаждың нервтік-гуморалдық әсері. Массаждың теріге және тері шелмайына тигізетін әсері. Массаждың механикалық әсері. Тіндік сұйықтықтардың қозғалысы, қанағымның күшеюі, тіндердің жылжуы, олардың созылуы, шеткі нерв ұштарына әсері, тері дем алуының жақсаруы. Массаждың бұлшықет жүйесіне, буындар мен сіңірлерге, қан жүретін және лимфа жүйелеріне, зат алмасуына және шығындылар функциясына, нерв жүйесіне әсері.</p>
13	<p>Массаж жасаушының жалпы әдістемесі мен техникасы</p>	<p>Массаждың негізгі және қосалқы тәсілдері. Массаж қозғалысының сипаттамасы. Сипалау. Сипалау тәсілдері – негізгі және қосалқы. Негізгі – үстіртін және терең, үздіксіз ауқымды және үздікті. Қосалқы: сипау, таракқа ұқсас, шымшуыртәріздес. Сипалауды орындау техникасы, физиологиялық әсері. Сипалауды қолдануға әдістемелік нұсқаулар. Ысқылау. Ысқылаудың негізгі және қосалқы тәсілдері. Негізгі: тіксызықты, айналма және шиыршық тәрізді. Қосалқы: шымшуыртәріздес, аралау, штрихтау, сүргілеу. Ысқылауды орындау техникасы, физиологиялық әсері. Ысқылауды қолдануға әдістемелік нұсқаулар. Уқалау. Уқалаудың негізгі және қосалқы тәсілдері.</p>

		<p>эффекты ультразвуковой терапии, показания и противопоказания, аппараты, параметры лечебного воздействия, методика проведения процедур, дозиметрия. Лекарственный ультрафонофорез, основные особенности и преимущества введения лекарственных веществ при помощи ультразвука. Дозирование процедур.</p>
9	<p>Аэрозоль и электроаэрозоль-терапия</p>	<p>Значение естественной ионизации атмосферного воздуха. Особенности физиологического действия аэроионов положительной и отрицательной полярности. Показания и противопоказания. Методика лечебного применения. Понятие о лекарственных аэрозолях и электроаэрозолях. Степень их дисперсности. Свойства лекарственных аэрозолей. Значение электрического заряда в повышении стабильности аэрозолей, увеличение депонирования лекарств, осаждения аэрозолей. Механизм действия.</p>
10	<p>Водолечение</p>	<p>Вода как термический, механический и химический фактор лечебного воздействия. Анатомо-физиологические особенности кожи, определяющие действие водолечебных процедур. Особенности физиологического действия водных процедур. Водолечение. Гидротерапия. Лечебные души: дождевой, игольчатый, пылевой, циркулярный, струевой (душ Шарко, шотландский), веерный, восходящий, подводный душ-массаж. Механизм физиологического и лечебного действия. Методика и техника проведения процедур. Показания и противопоказания. Ванны: пресные, с добавлением ароматических и лекарственных веществ (хвойные, шалфейные, горчичные, скипидарные), из лекарственных трав и растений (валериановые, с ромашкой). Особенности физиологического действия. Методика и техника проведения процедур. Показания и противопоказания. Бальнеотерапия. Понятие о минеральных водах, их классификация и основные бальнеологические характеристики. Внутреннее применение минеральных вод. Классификация питьевых минеральных вод. Механизм физиологического и лечебного действия. Методика применения, показания и противопоказания. Использование минеральных вод для промывания желудка, дуоденального дренажа, промываний - орошений кишечника, ингаляций.</p>
11	<p>Теплолечение. Грязелечение</p>	<p>Физическая характеристика термических факторов. Теплофизические свойства тканей организма. Механизм действия теплолечебных процедур: температурные,</p>

		<p>электрической составляющей электромагнитного поля. Осцилляторный и тепловой компоненты механизма лечебного действия УВЧ-колебаний, закономерности распределения энергии в тканях, основные лечебные эффекты, показания и противопоказания, параметры лечебного воздействия, методика проведения процедур в зависимости от стадии патологического процесса, дозирование процедур. Индуктотермия – физическая характеристика, механизм действия. Показания и противопоказания. Аппарат «ИКВ-4». Методика отпуска процедур. Магнитотерапия. Механизмы формирования основных лечебных эффектов, показания и противопоказания, аппараты, параметры лечебного воздействия, основные виды используемых низкочастотных магнитных полей, методика проведения лечебных процедур и выбора режима воздействия, дозирование.</p> <p>Сверхвысокочастотная терапия (микроволновая терапия, КВЧ). Физическая характеристика действующих факторов. Осцилляторный и тепловой компоненты механизма лечебного действия СВЧ-колебаний. Основные лечебные эффекты, показания и противопоказания, аппараты, параметры лечебного воздействия, методика проведения процедур в зависимости от стадии патологического процесса, дозирование.</p>
7	Светолечение (хромотерапия, ИФИ, УФИ, лазеротерапия)	<p>Физическая и биофизическая характеристика света, понятие о спектре световых излучений. Физиологическое и лечебное действие инфракрасных и видимых лучей. Биоптронтерапия. Физиологическое и лечебное действие плоскополяризованного света. Ультрафиолетовые лучи. Физиологическое и лечебное действие ультрафиолетовых лучей с различной длиной волны (ДУФ, СУФ, КУФ). Ультрафиолетовая эритема, ее динамика и биологическая роль. Показания и противопоказания Лазеротерапия. Физическая и биофизическая характеристика лазерного излучения. Механизм физиологического и лечебного действия. Понятие о лазерпунктуре и лазерном облучении крови. Показания и противопоказания. Методика проведения процедур.</p>
8	Лечение механическими воздействиями	<p>Физическая характеристика и физико-химические эффекты ультразвука. Закономерности поглощения механической энергии ультразвука различными тканями. Механизм физиологического действия и основные лечебные</p>

		<p>Негізгі: ұзынынан және көлденең, үздіксіз және үздікті. Қосалқы: илеу, жылжыту, шымшылау, созу, басу. Укалауды орындау техникасы, физиологиялық әсері. Укалауды қолдануға әдістемелік нұсқаулар. Вибрация (діріл), вибрацияның түрлері. Негізгі - үздіксіз және үздікті. Қосалқы – сілкіу, қағып-соғу, шабу, шапалақтау, үзік-үзік етіп сызу. Вибрацияны орындау техникасы, физиологиялық әсері. Вибрацияны қолдануға әдістемелік нұсқаулар.</p>
14	Жеке анатомиялық аймақтар бойынша массаж техникасы. Емдік массаждың жеке әдістемесі және техникасы	<p>Қолға жасалынатын массаж. Қолға жасалынатын массаждың әдістемелік нұсқаулары. Аяққа жасалынатын массаж. Аяққа жасалынатын массаждың әдісте-мелік нұсқаулары. Арқаға жасалынатын массаж. Арқаның беткей және терең бұлшықеттеріне және қабыртқааралық нервтердің невралгиясы кезінде жасалынатын массаж. Кеуденің беткей және терең бұл-шықеттеріне жасалынатын массаж. Қабыртқааралық бұлшықеттерге жасалынатын массаж. Арқаға және кеудеге жасалынатын массаждардың тыныс алу функциясына және қанайналымына тигізетін әсері. Ішке жасалынатын массаж. Құрсақ қабырғаларына жасалынатын массаж. Құрсақ қуысы ағзаларына жасалынатын массаж (асқазанға, жіңішке және жуан ішектерге, бауырға, өтқалтаға, бүйректерге). Басқа жасалынатын массаж. Бастың шашты бөліктеріне жасалынатын массаж. Бетке жасалынатын массаж. Маңызды нерв ұштарына жасалынатын массаж. Жүрек-тамыр жүйесінің, тыныс алу, асқорыту ағзаларының, тірек-қимыл аппаратының аурулары кезінде жасалынатын массаждың ерекшеліктері.</p>
15	Синдромалды физиотерапия	<p>Физикалық факторлар жіктелімінің синдромалды-патогенездік принциптері. Жіті және созылмалы ауырсынулар кезінде, қабынудың сатыларына байланысты, дистрофиялық өзгерістер кезінде емдік физикалық факторларды тағайындау алгоритмі.</p>
16	Терапиялық науқастардағы физиотерапия (жүрек-тамыр жүйесінің, тыныс алу, асқорыту ағзаларының, ТҚА аурулары физиотерапиясының принциптері)	<p>Қанайналымы ағзаларының аурулары кезінде физикалық факторларды қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Жүректің ишемиялық ауруы, артериялық гипертензия, қанайналым жеткіліксіздігі, вегетативтік-тамырлық дистония синдромы кезіндегі физиотерапия. Стационар, санатория және диспансерлік-емханалық сатыларда миокард инфаркты бар науқастарды физикалық оңалту. Тыныс алу ағзаларының аурулары кезінде физикалық факторларды қолдануды клиникалық- физиологиялық</p>

		негіздеу. Бронхит, пневмония, плеврит, өкпе эмфиземасы, бронх демікпесі, бронхоэктаз ауруы кезіндегі физиотерапия. Тағайындау көрсетімдері. Физиемшараны қолдану сәйкестілігін бағалау. Асқырту ағзаларының аурулары (гастрит, асқазан мен ұлтабардың ойықжаралары, колит, спланхноптоз, холецистит, өт шығару жолдарының дискенезиясы), зат алмасу бұзылыстары (қантты диабет, семіздік) кезінде физикалық факторларды қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Көрсетілген аурулар кезіндегі физиотерапия көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.
17	Неврологиядағы физиотерапия принциптері	Нерв жүйесінің аурулары мен жарақаттары кезінде физикалық факторларды қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Жұлын және ми аурулары мен жарақаттары, нерв жүйесінің аурулары мен жарақаттары, невроздар кезіндегі физиотерапияның міндеттері мен ерекшеліктері.
18	Педиатриядағы физиотерапияның принциптері мен ерекшеліктері	Педиатриядағы физиотерапияның негізгі принциптері мен ерекшеліктері. Науқас баланың организмне емдік физикалық факторлардың әсер ету механизмі. Тиімді параметрлерді таңдау. Ерте балалық шақтағы физиотерапия әдістемесінің ерекшеліктері.
19	Хирургиялық наукастардағы физиотерапия	Іш хирургиясында физиотерапияны қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Операцияның орналасуына байланысты операция алдындағы дайындық. Ерте және кеш операциядан кейінгі кезеңдерде өткізілетін физиотерапиялық емшараның міндеттері мен әдістемелері. Реанимация бөлімшесі жағдайларында физиотерапияны қолдану.
	Жиыны	360 сағат
Емдік денешынықтыру		
1	Стационар, емхана, қалпына келтіру орталығы жағдайларында ЕДШ ұйымдастырудың жалпы мәселелері	Медициналық оңалту жүйесіндегі емдік денешынықтырудың орны. Емдік денешынықтыру дамуындағы қысқаша тарихи очерк. Денешынықтырудың мақсаты мен міндеттері. Денеге түсетін ауырлықтың мөлшерлемесі. ЕДШ бойынша жұмысты жоспарлау. Емдік-педагогикалық құжаттамалар.
2	Адам организмне, патологиялық үдерістердің ағымына дене жаттығуларының әсер ету механизмі	Адам организмне дене жаттығуларының әсер ету механизмі. Қозғалыс қызметінің нервтік-рефлекстік реттелуі. Қозғалыс актісінің қалыптасуы. Дене жаттығулары кезіндегі психикалық-эмоционалдық факторлардың рөлі. Қалыпты және патологиялық жағдайлардағы қимылдық-висцералық рефлекстердің рөлі.

		ханизм лечебного действия, показания и противопоказания к гальванизации. Лекарственный электрофорез. Особенности введения и действия лекарственных веществ при электрофорезе. Дозирование постоянного тока. Лекарственный электрофорез, общие основы и важнейшие особенности метода. Новые методы и методики лекарственного электрофореза.
5	Импульсные токи (электросон, электростимуляция, ДДТ, СМТ, интерференционная терапия, флюктуоризация, дарсанвализация)	Импульсная электротерапия. Лечебное применение переменного электрического тока. Электросонотерапия. Механизм лечебного действия, показания и противопоказания, параметры лечебного воздействия, дозирование процедур. Диадинамотерапия. Механизмы формирования основных лечебных эффектов, показания и противопоказания к назначению процедуры, параметры лечебного воздействия, основные виды применяемых диадинамических токов. Короткоимпульсная электроаналгезия. Механизмы противоболевого действия, показания и противопоказания, аппараты, параметры лечебного воздействия, методика проведения процедур и выбор оптимальной частоты импульсных токов. Амплипульстерапия. Механизмы формирования основных лечебных эффектов, показания и противопоказания, параметры лечебного воздействия, основные виды применяемых синусоидальных модулированных токов и их краткая характеристика, методика проведения лечебных воздействий, выбор режима и рода работы, дозирование лечебных процедур. Интерференцтерапия. Физические основы и методические принципы формирования интерференционных токов в организме. Механизмы физиологического действия и основные лечебные эффекты, показания и противопоказания, параметры и выбор режимов лечебного воздействия интерференционных токов. Местная дарсонвализация. Основные виды разрядов, используемых при проведении процедур, и особенности механизмов их лечебного воздействия, показания и противопоказания. Параметры лечебного воздействия, методика проведения процедур и выбора вида разряда, дозирование.
6	Переменные токи (ВЧ, УВЧ, СВЧ). Магнитные поля	Лечебное применение электрического и магнитных полей, электромагнитных излучений. УВЧ-терапия. Физическая характеристика используемой в лечебных целях

Физиотерапия и массаж		
1	Основные аспекты организации работы ФТО (ФТК)	Структурные подразделения физиотерапевтической службы физиотерапевтического отделения /ФТО/ и физиотерапевтического кабинета /ФТК/. Направления и объем деятельности. Техническое оснащение физиотерапевтических подразделений. Правила устройства эксплуатации и техники безопасности физиотерапевтических отделений и кабинетов. Правила безопасности при проведении электро- и светолечения, теплолечения, водо- и грязелечения, групповой аэроионной, аэрозольной и электроаэрозольной терапии, ингаляций, массажа. Организация работы физиотерапевтических отделений, кабинетов детских лечебно-профилактических учреждений.
2	Предмет физиотерапии и ее задачи. Принципы назначения лечебных физических факторов	Физиотерапия как наука и ее задачи. Краткие сведения по истории физиотерапии. Роль ученых в формировании физиотерапии (Л. Гальвани, А. Дарсонваль, С.А. Бруштейн, А.Е. Щербак, С.Б. Вермель, В.Г. Ясногородский и др.). Значение физических методов лечения в комплексной терапии, профилактике и реабилитации больных. Понятие о курорте. Основные принципы назначения лечебных физических факторов.
3	Теоретические основы физиотерапии. Современные представления о механизме действия физических факторов	Современные представления о механизмах физиологического и лечебного действия естественных и преформированных физических факторов. Понятие о местной, общей и очаговой реакции. Кожа и ее роль в механизме действия физических факторов на здоровый и больной организм. Изменения проницаемости кожи и тканевых барьеров под влиянием воздействия различных физических факторов и роль этих изменений в механизме общих ответных реакций в норме и патологии. Общие показания и противопоказания к назначению физических факторов. Особенности применения в детском возрасте. Сочетание и комбинирование физиотерапевтических факторов.
4	Электролечение. Лечебное применение постоянного тока (гальванизация, электрофорез)	Электричество как биологический раздражитель. Виды электрического тока, их физическая характеристика. Электрические и магнитные свойства тканей человека и их изменения при воздействии электромагнитными полями и излучением. Основные виды лечебного применения электромагнитной природы. Физико-химические эффекты гальванического тока, ме-

		Бұлшықет қызметінің гуморалдық-эндокриндік реттелуі. Нерв жүйесінің трофикалық функциясына дене жаттығуларының тигізетін әсері.
3	Дене тәрбиесі теориясының негізгі мәселелері мен әдістемелері	Дене тәрбиесі теориясының пәні мен мазмұны. Дене тәрбиесінің мақсаты мен міндеттері. Белсенді терапия әдісі. Функциялық терапия әдісі. Бейспецификалық терапия әдісі. Патогенездік терапия әдісі.
4	Емдік денешынықтырудың жалпы негізі (ЕДШ жабдықтары, дене жаттығуларының жіктелуі)	ЕДШ жабдықтары: дене жаттығулары, массаж, қоршаған ортаның (табиғат) табиғи факторлары, қимыл режимі, гигиеналық режим, еңбек терапиясы. Науқастың анатомиялық-физиологиялық сипаттамасын, энергиялық жүктемесін, снарядарды қолдануын, белсенділігін есепке ала отырып дене жаттығуларының жіктелуі. Тыныс алу жаттығуларының жіктелуі, циклдік жаттығулар-мөлшерлер.
5	Емдік денешынықтырудың жалпы негізі (ЕДШ формалары)	ЕДШ формалары: ТГГ, емдік гимнастика, механотерапия, гидрокинезотерапия, сылбыр жасау, райтерания, өзіндік жаттығу, мөлшерлік жүріс, терренкур, массаж. Емдік гимнастика кешені құрылымының принциптері. Жүктемелік физиологиялық сызығы және емдік гимнастика емшарасының тығыздығы. Денеге түсетін ауырлыққа қойылатын әдістемелік талаптар. Жаттығулардың мөлшерлемесі.
6	Денешынықтырудағы зерттеудің жалпы және функциялық әдістері (денеге түсетін мөлшерлік ауырлықтың функциялық сынақтары, дене еңбегіне қабілеттілікті анықтау)	Емделуші морфологиясы мен денесінің ерекшеліктері. Тірек-қимыл аппаратындағы қозғалысты өлшеу әдістемесі. Антропометрия ол - ЕДШ тиімділігін есепке алу әдісі. Денеге түсетін мөлшерлік ауырлықтың функциялық сынақтары, демін ұстап тұру сынақтары. Велоэргометр, тредбан, степ-тест көмегімен дене еңбегіне қабілеттілікті анықтау. Сыртқы тынысты зерттеу: спирография, пневмография, пневмотонометрия. Денеге түсетін ауырлық кезіндегі газ алмасуды зерттеу әдістері: оттегінің максималды жұтуды анықтаудың тікелей және тікелей емес әдістері. Нервтік-бұлшықеттік жүйені функциялық зерттеу.
7	ЕДШ кабинеттерінің аппаратуралары мен құрал-жабдықтары, оларды қолдану және пайдалану мүмкіншіліктері	ЕДШ бөлімшесінің (кабинеттерінің) арнайы құрал-жабдықтары. ЕДШ бөлімшесіне (кабинетіне) арналған құралдар. ЕДШ кабинеттерін материалдық-техникалық қамтамасыздандыру талаптары: құрылғы, қадағалау, аппаратураларды эксплуатациялау және жөндеу. Санитарлық-техникалық бақылау. ЕДШ бөлімшелеріне (кабинеттеріне) арналған ғимарат: жобалық құжаттамалар, ғимарат құрамы, орналасуы, эксплуатациялық құжаттамалар. Санитариялық-гигиеналық талаптар.

8	Жүрек-тамыр жүйесі аурулары (ЖИА, гипертониялар, гипотониялар, ревматизм, миокардит, қанайналым жеткідіксіздігі, вегетативтік-тамырлық дистония синдромы) кезіндегі ЕДШ	Қанайналым ағзаларының аурулары кезінде ЕДШ жабдықтарын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Жүректің ишемиялық ауруы, артериялық гипертония, қанайналым жеткіліксіздігі, вегетативтік-тамырлық дистония синдромы кезіндегі ЕДШ әдістемелерінің ерекшеліктері. Жаттығу құрылғыларында кардиожаттығу жасау. ЕДШ жаттығуларының көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Жүктеме адекваттылығын бағалау әдістері.
9	Миокард инфаркты бар науқастарды физикалық оңалту	Стационар, санатория және диспансерлік-емханалық кезеңдерінде миокард инфаркты бар науқастарды физикалық оңалту. Миокард инфаркты бар науқастар ауыртпалығының функциялық кластары. Миокардтың жіті инфаркты кезіндегі қимыл белсенділігінің сақтылары, олардың кеңеюін негіздеу. Емдік гимнастиканы тағайындау мерзімдері. Емдік гимнастиканы тағайындаудың қарсы көрсетімдері. Денеге түсетін ауырлық адекваттылығын, науқастың жағдайын бақылау әдістері және науқас белсенділігінің әртүрлі сақтысында бақылау нәтижесін бағалау.
10	Тыныс алу ағзаларының аурулары (пневмония, бронхит, плеврит, өкпе эмфиземасы, бронх демікпесі, бронхоэктаз ауруы) кезіндегі ЕДШ	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезінде ЕДШ жабдықтарын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Статикалық, динамикалық, арнайы тыныс алу жаттығулары. Позициялық дренаж. Тыныс алу типтері. Бронхит, пневмония, плеврит, өкпе эмфиземасы, бронх демікпесі, бронхоэктаз ауруы кезіндегі емдік гимнастика әдістемелерінің ерекшеліктері. Емдік гимнастиканы тағайындау көрсетімдері. Емдік гимнастикамен жаттығу кезіндегі жүктемені қабылдау адекваттылығын бағалау және арнайы тыныс алу жаттығуларының тиімділігі.
11	Асқорыту ағзаларының аурулары (гастриттер, ойықжара ауруы, энтериттер, колиттер, бауыр және өт жолдарының аурулары) кезіндегі емдік денешынықтыру. Зат алмасу бұзылыстары кезіндегі ЕДШ	Асқорту ағзаларының аурулары кезінде ЕДШ жабдықтарын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Асқазан-ішек жолдарының қимыл-сөл шығаратын функциясына денеге түсетін ауырлықтың әртүрлі қарқындылықта әсер етуі. Арнайы жаттығулардың әсер ету механизмі, бастапқы қалыпта дұрыс таңдаудың мәні. Созылмалы гастрит, асқазан мен ұлтабардың ойықжара аурулары, холецистит, спланхноптоз кезіндегі ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері. Емдік денешынықтырудың қарсы көрсетімдері. Зат алмасу бұзылыстары: семіздік, қантты диабет кезіндегі ЕДШ жабдықтарының әсер ету механизмі.

		оперативному лечению. Диспансерное наблюдение. Понятие о йоддефицитных заболеваниях. Эндемический (йоддефицитный) зоб. Клиника. Лечение. Профилактика. Состояние зобной эндемии в РК. Аутоиммунный тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Гипопаратиреозы. Гиперпаратиреозы. Этиология и патогенез. Клиника. Показатели фосфорно-кальциевого обмена. Диагноз. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
37	Патология роста. Ожирение	Оценка роста и пропорций тела. Влияние гормонов на рост и развитие ребенка (гормон роста, тиреоидные, половые гормоны). Нанизм. Наследственные факторы, хронические соматические заболевания в генезе задержки роста. Дифференциальный диагноз различных форм низкорослости. Гипофизарный нанизм. Методы диагностики (костный возраст, исследование секреции гормона роста, компьютерная и магнитно-резонансная томография). Заместительная гормональная терапия. Диспансерное наблюдение. Гигантизм. Дифференциальный диагноз различных форм высокорослости. Диагностика, клиника и лечение гипофизарного гигантизма. Ожирение. Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Метаболические нарушения. Методы диагностики (краниография, глазное дно, показатели обмена веществ, гормональный профиль). Дифференциальный диагноз различных форм ожирения. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
38	Нарушения полового развития и половой дифференцировки	Преждевременное половое развитие. Определение. Особенности клинической картины и гормонального статуса при истинной и ложной формах ППР. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Гипогонадизм. Определение. Причины, клинические проявления и гормональный статус при первичном и вторичном гипогонадизме. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевского-Тернера. Клиника. Диагностика. Характеристика кариотипа. Заместительная гормональная терапия. Гермафродитизм. Клиника. Методы лабораторной диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
Итого - 360 часов		

		зависимости от стадии. Течение. Прогноз. Профилактика. Гемолитико-уремический синдром (синдром Гас-сера). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, коагулограммы. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Неотложная помощь. Лечение в восстановительном периоде. Тромботическая тромбоцитопеническая пурпура (синдром Мошковица). Причины. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Принципы лечения. Интенсивная терапия, лечение ОПН. Гигантская гемангиома (синдром Казабаха-Меритта). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Лечение.
34	Тромбоцитопатии	Наследственные тромбоцитопатии (болезнь Гланцмана, Бернара-Сулье). Патогенез. Клиника. Диагностика. Болезнь Виллебранда. Тип наследования. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз тромбоцитопатий. Лечение. Приобретенные тромбоцитопатии. Причины. Методы диагностики. Лечение. Профилактика.
35	Сахарный диабет. Несахарный диабет	Сахарный диабет. Несахарный диабет. Частота. Этиология. Патогенез. Классификация (ВОЗ, Мартынова). Особенности клиники в раннем и подростковом возрасте. Лабораторные методы диагностики, тест толерантности к глюкозе. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Осложнения. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Организация помощи детям с сахарным диабетом в РК. Несахарный диабет. Диабетические комы. Причины, клинические особенности и биохимические показатели при различных видах диабетических ком. Дифференциальный диагноз. Неотложная помощь. Профилактика.
36	Заболевания щитовидной и паращитовидных желез	Гипотиреоз. Понятие о первичном и вторичном, врожденном и приобретенном гипотиреозе. Патогенез. Особенности клиники у новорожденных, грудных и детей раннего возраста. Диагноз. Лабораторные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Скрининг-обследование новорожденных на гипотиреоз в РК. Диффузный токсический зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Лабораторные методы исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к

		Семіздік кезінде дене жаттығуын мөлшерлеу ерекшеліктері. Ауыртпалығы әртүрлі дәрежедегі қосарласқан аурулары бар қантты диабет кезіндегі ЕДШ әдістемесі. Емдік денешынықтырудың қарсы көрсетімдері.
12	Бүйрек және зәр шығару аурулары (пелонефриттер, циститтер, гломерулонефриттер, энурез, нефроптоз) кезіндегі ЕДШ	Бүйрек және зәр шығару аурулары кезінде ЕДШ жабдықтарын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Тағайындау мерзімдері. Қимыл белсенділігінің режимі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. ЕДШ әдістемелерінің ерекшеліктері.
13	Тірек-қимыл аппаратының жарақаттары (қол мен аяқ сүйектерінің сынықтары, буындардың шығуы, байлам-қалта аппаратының созылуы, омыртқа мен жамбас сүйектерінің контрак-туралары, жарақаттары) кезіндегі ЕДШ	Жарақаттарды қалпына келтіру емінде ЕДШ жабдықтарын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу: емдік гимнастика, механо-терапия, еңбек терапиясы, спорттық-қолданбалы жаттығулар. Қол сүйектерінің сынықтары кезіндегі ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері. Емдеудің әртүрлі кезеңінде (иммобилизациялық, постиммобилизациялық және т.б.) қолданылатын жаттығулардың сипаттамасы. Омыртқа сынықтары кезіндегі ЕДШ. Емдік гимнастиканы тағайындау, науқасты ішімен жатқызу, тұру, жүру, отыру мерзімдері. Жұлын жарақатымен бірге омыртқа сынықтары кезіндегі емдік гимнастика әдістемелерінің ерекшеліктері.
14	Тірек-қимыл аппараты аурулары (артроздар, остеохондроз, сколиоз) кезіндегі ЕДШ	Тірек-қимыл аппараты ауруларының кешенді емі кезінде ЕДШ қабылдауды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Артриттер мен артроздар кезіндегі ЕДШ. ЕДШ міндеттері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Ауру ағымының кезеңіне (жітілеу, созылмалы) байланысты ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері. Полиартриттің кейбір формалары (ревматоидты, туберкулезді және т.б.) кезіндегі ЕДШ. Артроздар кезіндегі ЕДШ. Анкилозды спондилоартрит кезіндегі ЕДШ. Тағайындау мерзімдері. Қимыл белсенділігінің режимі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері.
15	Хирургиядағы ЕДШ (құрсақ және кеуде қуысы ағзаларына жасалынатын операциялардан кейін)	Құрсақ қуысы ағзаларына жасалынатын операциялардан кейін ЕДШ қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. Өкпеге жасалатын операциялар кезіндегі ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері. Тағайындау мерзімдері. Қимыл белсенділігінің режимі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

16	Нерв ауруларының (ми қанайналымының бұзылыстары, ми және жұлын жарақаттары, невроздар, омыртқа остеохондрозының неврологиялық көріністері) клиникасындағы ЕДШ	Ми қанайналымының бұзылыстары кезінде ЕДШ қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. ЕДШ ол - ми қанайналымының бұзылыстары кезіндегі қалпына келтіру терапиясының әдістері. Бұзылыстардың сипатына (геморрагиялық, ишемиялық типтері бойынша) байланысты ЕДШ әдістемесі. Әртүрлі қимыл бұзылыстары және анық спазмдық салдану кезіндегі ЕДШ әдістемесі. Оңалтудың әртүрлі кезеңінде әртүрлі жаттығулар түрлерін (сылбыр, белсенді, жеңілдетілген, еркін, күшпен орындалатын) қолдану. Отыруды, тұруды және жүруді үйрену. Синкинезиямен күресу. Аяқ пен қолды қою ережелері. Тағайындау мерзімдері. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Тұрмыста және еңбекпен оңалту.
17	Акушерия мен гинекологиядағы ЕДШ: жүктілік, босанудан кейінгі кезең, жатырдың төмен түсуі, жатыр қосалқыларының қабыну үдерістері	Жүктілік және босану кезіндегі дене жаттығулары. Босанудан кейінгі кезеңдегі дене жаттығулары. Жүктіліктің патологиялық ағымы кезіндегі ЕДШ. Жатырдағы нәрестенің дұрыс орналаспауы кезіндегі ЕДШ. Гинекологияда ЕДШ қолданудың клиникалық-физиологиялық негізделуі. Тағайындау мерзімдері. Қимыл белсенділігінің режимі. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Жатыр қосалқыларының қабыну үдерістері кезіндегі ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері.
18	Педиатриядағы ЕДШ (жамбас-санбуынының дисплазиясы, қисық мойын, майтабан, маймақтық). Ерте жастағы балалардағы дене жаттығулары.	Мүсіндемесі бұзылған және майтабан науқастарды емдеудегі және оңалтудағы ЕДШ мәні. ЕДШ қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу. ЕДШ әдістемесінің ерекшеліктері. Ерте жастағы балаларда дене жаттығуларын қолдануды клиникалық-физиологиялық негіздеу, дене жаттығуларын қолдану ерекшеліктері.
19	Емдік денешынықтырумен жаттығу үдерісіндегі дәрігерлік-педагогикалық қадағалау	Денеге түсетін әртүрлі қуатты ауырлықтарға организмнің жауабы. Шаршағандықтың субъективті және объективті белгілері. Шаршағандықтың физиологиялық сызығы. Жаттығудың қимылдық тығыздығы.
	Жиыны	360 сағат
Курортология		
1	Курорт ісінің мәні мен міндеттері	Курортология пәні және курортология туралы негізгі түсінік. Тұрғындарға қызмет көрсету аясындағы санатория-курорттық кешенді орындар. Курорт ісі

28	Приобретенные нефропатии	Рефлюкснефропатия. Нефротический синдром. Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Лабораторные исследования. Дифференциальный диагноз. Исходы. Прогноз. Принципы лечения.
29	Заболевания мочевого пузыря	Циститы. Этиология, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
30	Почечная недостаточность	Острая почечная недостаточность. Определение. Причины. Патогенез. Стадии ОПН. Клинические проявления и биохимические показатели различных стадий. Дифференциальный диагноз. Лечение ОПН в зависимости от стадии. Хроническая почечная недостаточность. Причины и стадии ХПН. Клинические проявления и биохимические показатели в различные стадии ХПН. Принципы лечения. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борта). Показания к проведению гемодиализа и трансплантации почки.
31	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Имунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
32	Наследственные гемолитические анемии	Наследственные гемолитические анемии. Ферментопатии (дефицит глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, пируваткиназы). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Неотложная помощь при гемолитическом кризе. Гемоглобинопатии (талассемия, серповидноклеточная анемия и др.). Патогенез гемолиза. Клиника. Показатели гемограммы, морфологические особенности эритроцитов. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение.
33	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатические гемолитические анемии. ДВС-синдром. Причины. Патогенез. Клинические проявления, показатели коагулограммы и лечение в

24	Болезни пищевода	Классификация. Функциональные нарушения (гипотоническая и гипертоническая дискинезии, недостаточность кардии, гастроэзофагальный рефлюкс). Аномалии развития (короткий пищевод, халазия кардии, дивертикулы пищевода). Приобретенные заболевания (халазия, ахалазия, эзофагиты, пептическая язва, варикозное расширение вен). Клиника. Диагностика. Методы исследования. Возрастные особенности клиники. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика.
25	Хронические неспецифические заболевания кишечника	Хронические неспецифические заболевания кишечника. Гельминтозы. Этиология. Патогенез. Клинические проявления. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
26	Хронический гепатит и цирроз печени. Печеночная недостаточность	Этиология и патогенез хронического гепатита и цирроза печени. Лабораторные и инструментальные методы исследования. Показания и противопоказания к биопсии печени. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Профилактика. Причины и патогенез печеночной недостаточности. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Неотложная помощь при печеночной коме. Прогноз.
27	Врожденные и наследственные заболевания почек	Наследственный нефрит. Аномалии развития почек и мочевыводящих путей (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиника. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Пренатальная диагностика пороков развития мочевыделительной системы. Дифференциальный диагноз. Осложнения. Консервативное лечение. Показания к хирургическому лечению. Наследственный нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Тубулопатии с синдромом полиурии (почечная глюкозурия, почечный несахарный диабет, почечный солевой диабет). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Исходы. Диетотерапия. Лечение. Тубулопатии с рахитоподобным синдромом (фосфат-диабет, синдром де Тони-Дебре-Фанкони). Клиника. Диагностика. Рентгенологические данные. Дифференциальный диагноз. Исходы. Течение. Тубулопатии с нефролитиазом (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Лечение. Диетотерапия.

		қызметінің басқа да түрлерімен өзара байланысы. Курорттық факторлар: ұғымы, жіктелуі, емдік және сауықтыру мақсаттарында қолдану мүмкіншіліктері. Емдік және сауықтыру туризмдері. Курорттардың негізгі типтері.
2	Курорттық медицина негізі	Денсаулық индустриясы туралы түсінік. Медициналық жәрдем көрсету кезеңділігі. Организмнің қоршаған ортамен өзара әрекеті. Денсаулық пен аурудың биоәлеуметтік аспектілері. Санатория-курорттық сауықтырудағы әртүрлі тұрғындардың тұтынушылығын бағалау. Қазіргі таңдағы курорттық медицинаның мәні мен құрамы.
3	Курорт ісінің рекреациялық негізі	Рекреация туралы түсінік. Бос уақыт және рекреация. Рекреациялық кеңістік. Рекреациялық қызметтің жіктелуі және құрылымдық ерекшеліктері.
4	Емдік минералды сулар	Бальнеология анықтамасы және бальнеология туралы негізгі түсінік. Бальнеология дамуының тарихы. Бальнеологиялық емнің негізгі әдістері.
5	Курорттық прати-када балшықпен емдеу	Емдік балшықтар туралы түсінік. Емдік балшықтардың түрлері. Балшықпен емдеудің дамуы. Емдік балшықтардың адам организміне тигізетін сауықтыру әсерінің ерекшеліктері. Балшықпен емдеу емшарасын өткізу әдістемелері.
6	Климатология мен ландшафттық рекреология негіздері	Климатотерапия туралы түсінік және оның міндеттері. Климаттық факторлар. Климат типтері және ауа райы, олардың адам организміне әсер етуі. Негізгі табиғи аймақтардағы климаттың медициналық сипаттамасы. Климатотерапияның негізгі түрлері. Курорттық ландшафтар және оларды емдік және демалыс үшін қолдану.
7	Қалыптасқан және сирек кездесетін емдік курорттық факторлар	Санатория-курорттық қызмет көрсетудегі физиотерапияның орны. Организмнің физикалық факторлармен өзара әрекетінің негізі. Курорттық емдік практикада қолданылатын жасанды физикалық факторлар. Емдеудің сирек және дәстүрлі емес әдістерін қолдану.
8	Курортта емдәммен емдеу	Санатория-курортта тамақтандыруды ұйымдастыру қадамының дамуы. Курорттарда емдік тағамдарды ұйымдастырудың негізі.
9	Сауықтырудың белсенді түрлері	Дем алудың және сауықтырудың белсенді түрлерінің сипаттамасы. Курорттардағы белсенді қимылдың негізгі режимдері. Спорттық-сауықтыру базасы мен кадрлары.

10	Санатория-курорттық ұйымдардағы анимациялық-бос уақыт қызметі	Санатория-курорттық мекемелерде бос уақыт пен ойын-сауықты ұйымдастыру. Анимациялық қызмет ол -демалушылардың бос уақыттарын ұйымдастырудағы жаңа бағыт.
	Жиыны	360 сағат
Реабилитология		
1	Медициналық оңалтудың жалпы негізі	Оңалту туралы түсінік. Оңалтудың түрлері. Медициналық оңалтудың анықтамасы. Медициналық оңалтудың мақсаты. «Өмір құндылығы» ұғымы, анықтамасы, компоненттері. Оңалтудың емдеуден айырмашылығы. Оңалтудың принциптері. Оңалту іс-шараларын тағайындау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Оңалтуға іріктеу. Клиникалық-оңалту топтары. Оңалту потенциалы туралы түсінік, оны болжамдау принциптері. ДДСҰ ұсынған оңалту қызметін ұйымдастыру. Оңалту бағдарламалары және оңалту қызметі ұғымдары. Медициналық оңалту бригадасының қызметшісі. Эрготерапия туралы түсінік.
2	Оңалтудағы тексерулердің ерекшеліктері	Функциялық жүктемелік сынақтар. Жүктемелік тестердің жіктелуі. Жүктемелік тестілеу көрсетімдері. Денеге түсетін ауырлықпен жүргізілетін тестке қарсы көрсетімдер. Жүктемелік тестерді бағалау. Денеге түсетін ауырлықпен жүргізілетін тестердің нәтижелері бойынша дене еңбегіне қабілеттілік дәрежесі. Оңалтудағы психологиялық тексерулер. Психологиялық тексерудің міндеттері. Психологиялық тексерудің әдістері. «Аурулардың ішкі көрінісі» ұғымы, анықтамасы, оңалтудағы мәні. «Аурулардың ішкі көрінісі» типтері, бағалау әдістері. Күнделікті қызметті тексеру және бағалау. Функциялық тәуелсіздік шкаласы, Bartel, Katz шкалалары.
3	Медициналық оңалту әдістері мен жабдықтары	Дәлелді медицина ұстамымен медициналық оңалту жабдықтарының сипаттамасы. Емдәммен емдеу. Әдістердің жалпы сипаттамасы. Дамитын елдердегі тиімді тамақтандыру бойынша ДДСҰ ұсыныстары. Психотерапия. Соматикалық науқастарды оңалтуда қолданылатын психотерапия әдістері. Гипоксияға жаттығулар жасау. Гипоксияға арналған жаттығулар түрлері, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Медици-

		Лечение. Прогноз. Системная склеродермия. Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз. Системные васкулиты (узелковый периартериит, аортоартериит, гранулематоз Вегенера, слизисто-кожный синдром, геморрагический васкулит). Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
20	Врожденные и наследственные заболевания легких	Муковисцидоз. Распространенность. Тип наследования. Клинические формы. Диагностика (пилокарпиновая проба, ДНК-диагностика). Пренатальная диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Синдром Картагенера. Гемосидероз легких, синдром Гудпасчера. Дефицит альфа-1-антитрипсина. Тип наследования. Клиническая и рентгенологическая картина. Тип нарушения функции внешнего дыхания. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
21	Альвеолиты. Бронхообструктивный синдром	Этиология. Патогенез. Классификация: экзогенный аллергический альвеолит, идиопатический фиброзирующий альвеолит (болезнь Хаммена-Рича). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение. Возрастные особенности клиники и течения. Лечение. Исходы. Синдром бронхиальной обструкции. Дифференциальный диагноз. Современные подходы к терапии.
22	Респираторные аллергии	Распространенность. Этиология и патогенез. Роль генетических и внешних факторов (аллергенов). Клиника различных форм по локализации (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогенный аллергический альвеолит). Диагностика. Дифференциальный диагноз с воспалительными заболеваниями соответствующих участков дыхательных путей. Лечение в острый период и период ремиссии. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
23	Плевриты. Дыхательная недостаточность	Плевриты. Этиология и патогенез. Классификация. Клиника. Диагностика. Рентгенологические признаки. Показания к плевральной пункции. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения и исходы. Лечение. Дыхательная недостаточность. Причины. Классификация. Патогенез. Клиника. Методы исследования функции внешнего дыхания. Лечение. Неотложная терапия острой дыхательной недостаточности.

		альный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к пункции полости перикарда. Прогноз. Невоспалительные поражения перикарда: паразитарные поражения, кисты, опухоли, инородные тела, ранения.
16	Поражение сердечно-сосудистой системы. Вегетативная дисфункция. Артериальная гипертония	Вегетативная дисфункция. Причины. Варианты. Возрастные особенности. Диагностика. Исследование вегетативного тонуса (таблицы, КИГ, КОП). Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансеризация. Артериальная гипертония. Классификация. Первичные и вторичные (нефрогенные, церебральные, сосудистые, эндокринные и др.) гипертонии. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Прогноз. Диспансерное наблюдение.
17	Поражение сердечно-сосудистой системы. Нарушения ритма сердца	Механизмы возникновения аритмий. Причины, разрешающие факторы. Аритмии с нарушением автоматизма синусового узла (тахии- и брадиаритмии. Аритмии с нарушением проведения импульса (синоатриальная и атрио-вентрикулярная блокады). Феномен Вольфа-Паркинсона-Уайта. Аритмии с нарушением возбудимости (экстрасистолия, пароксизмальная тахикардия, мерцательная аритмия). Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Данные ЭКГ, холтеровского мониторирования. Осложнения. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Показания к назначению противоритмических препаратов и электроимпульсной терапии. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
18	Ювенильный ревматоидный артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Классификация. Иммуногенетика. Клинические формы. Поражения глаз. Вторичный амилоидоз. Диагностические критерии ЮРА. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Особенности течения у подростков. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
19	Диффузные болезни соединительной ткани. Системные васкулиты	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в РК. Системная красная волчанка. Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмаферезу. Дерматомиозит. Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз.

		налық-техникалық жабдықтар. Мамандандырылған әдістемелік жүйелер (Kabah, Bobath). Сезгіш бөлмелер, БҚБ аппараттары, постурография, стабилметрия.
4	Тірек-қимыл аппаратының аурулары мен жарақаттары кезінде науқастарды медициналық оңалту	Тірек-қимыл аппаратының жарақаттары мен деформациялары кезіндегі қалпына келтіру емі. Тірек-қимыл аппаратының анатомиялық-биомеханикалық ерекшеліктері және оған дене жаттығулары мен массаждың тигізетін әсері. Қалпына келтіру емін ұйымдастырудың жалпы принциптері және жарақаттар мен ортопедиялық аурулар кезіндегі дене жаттығуларын емдік мақсатта қолдану әдістемесінің ерекшеліктері. Мүсінділік ақаулары, оларды алдын алу және жою.
5	Тірек-қимыл аппаратының аурулары бар балаларды оңалту	Тірек-қимыл аппаратының аурулары бар балаларды физикалық оңалтудың негізі. Мүсінділік бұзылыстары, сколиозы, жамбас-сан буындарының дисплазиясы бар балалардың функциялық жағдайлары мен тіршілігін бағалау. Балалардағы ми салдануы.
6	Кардиологиядағы медициналық оңалту	Оңалтуға жататын науқастардың негізгі контингенттері (миокард инфаркты, артериялық гипертензия, ревматизм, жүректің туа біткен ақаулары бар науқастар, вегетативтік дисфункция синдромы). Кардиологияда қолданылатын жүктемелік тестер. Жүрек-тамыр аурулары бар науқастарға қолданылатын медициналық оңалтудың жабдықтары мен әдістері. Жүрек-тамыр аурулары бар науқастарды оңалтудың жеке бағдарламаларын өңдеу.
7	Пульмонологиядағы медициналық оңалту	Оңалтуға жататын науқастардың негізгі контингенттері (созылмалы бронхит, бронх демікпесі). Функциялық жағдайларды бағалау және пульмонологияда қолданылатын жүктемелік тестер. Пульмонологияда қолданылатын медициналық оңалтудың жабдықтары мен әдістері. Өкпе аурулары бар науқастарды оңалтудың жеке бағдарламаларын өңдеу.
8	Гастроэнтерологиядағы медициналық оңалту	Оңалтуға жататын науқастардың негізгі контингенттері (асқазан мен ұлтабардың ойықжара аурулары). Гастроэнтерологияда қолданылатын медициналық оңалтудың жабдықтары мен әдістері.
9	Нейрооңалту. Нейрохирургиядағы оңалту	Нейрооңалту міндеттері. Нейрондық байланыстардың қалпына келу механизмі, бұзылған функцияның қалпына келуінің теориялық негізі. Ми инсульті, ми тамырларының созылмалы аурула-

		ры, БСМЖ, ұмытшақ беріштену, БМС, шеткі нерв жүйесінің патологиялары, омыртқа-жұлын жарығы бар науқастарды оңалту.
10	Травматология мен ортопедиядағы медициналық оңалту	Омыртқа патологиялары, тірек-қимыл аппаратының жарақаттары мен аурулары кезіндегі оңалту міндеттері. Оңалту әдістемесі мен жабдықтары. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Тиімділікті бағалау әдістемесі.
	Жиыны	360 сағат

3.3 Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Ішкі аурулар	
1	Палаталардағы науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Артериялық қысымды өлшеу және аяқтағы тамырлар соғысын анықтау.
4	ЭКГ түсіру және оны түсіндіру.
5	ЭХОКГ түсіндіру.
6	Спирометрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
7	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
9	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
10	Инъекцияның барлық түрін жасау.
11	Қуықты катетерлеу.
12	Тазарту және сифон клизмаларын жүргізу.
13	Қалқаншабезді пальпациялау.
14	Сүтбезді пальпациялау.
15	Тәуліктік, апталық рациондағы тамақтың калориясын, биологиялық құндылығын, өнімдер мен дайын тағамдардың органолептикалық сапасын анықтау.
16	Баяндамалар дайындау, оларды клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларда ұсыну.
17	Басқа бөлімшелердің консилиумдары мен консультацияларына қатысу.
19	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
20	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
21	Тар көлемді мамандардың кабинетінде жұмыс істеу.
Балалар аурулары	
1	Палаталардағы науқастарға жетекшілік ету.

10	Патология детей раннего возраста. Иммунодефицитные заболевания	Классификация. Клиника. Роль иммунологических методов в диагностике иммунодефицитных состояний. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Методы иммунокоррекции. Профилактика осложнений с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных.
11	Наследственные болезни обмена веществ	Аминоацидопатии (фенилкетонурия и др.). Эпидемиология. Нарушения обмена липидов (болезнь Нимана-Пика, Гоше). Нарушения обмена углеводов (галактоземия, фруктоземия, гликогенозы, мукополисахаридозы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимические исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Диетотерапия.
12	Синдром нарушенного кишечного всасывания	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативная энтеропатия. Дисахаридазная недостаточность. Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение.
13	Гипертермический и судорожный синдромы у детей раннего возраста	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
14	Поражение сердеч-но-сосудистой системы. Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность	Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность. Классификация по Н.А. Белоконь. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Показания к назначению стероидных и нестероидных противовоспалительных препаратов. Течение и исходы. Лечение. Диспансерное наблюдение. Кардиомиопатии (дилатационная, гипертрофическая, в т.ч. гипертрофический субаортальный стеноз, редкие формы). Клиника. Диагностика, показатели эхокардиографии. Лечение. Прогноз. Сердечная недостаточность. Кардиальные и экстракардиальные причины. Первичные и вторичные механизмы адаптации. Патогенез. Классификация. Клинические проявления по лево- и правожелудочковому типу. Осложнения. Лечение в зависимости от стадии. Диспансерное наблюдение.
15	Поражение сердеч-но-сосудистой системы. Инфекционный эндокардит (ИЭ). Болезни перикарда	Инфекционный эндокардит. Этиология. Первичный и вторичный эндокардит. Клиника. Диагностика. Причины отсутствия роста флоры. Дифференциальный диагноз. Лечение. Показания к применению глюкокортикоидов. Перикариты. Классификация. Клиника. Условия возникновения тампонады сердца. Диагностика. Дифференци-

		Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Первичная реанимация новорожденных. Оказание неонатальной помощи в родзале. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
3	Судорожный синдром	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
4	Гипоксически-ишемическая энцефалопатия	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
5	Бронхолегочная дисплазия	Диагностические критерии. Генетическая предрасположенность, последствия бронхо-легочной дисплазии. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
6	Желтухи новорожденных	Классификация неонатальных желтух. Клинико-лабораторная диагностика желтух. Дифференциальная диагностика. Принципы подбора крови для ОЗПК.
7	Пневмония у новорожденных	Начальные клинические признаки пневмоний у новорожденных. Дифференциальная диагностика пневмоний при различных вирусных респираторных инфекциях у новорожденных. Лечение, особенности дозировки антибиотиков у новорожденных. Профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
8	Внутриутробная инфекция у новорожденных	Общая характеристика инфекционной патологии. Внутриутробное инфицирование и факторы его развития. Внутриутробные инфекции и их формы. Врожденный токсоплазмоз. Внутриутробная микоплазменная инфекция. Хламидийная инфекция. Врожденный листериоз (септический гранулематоз). Врожденный сифилис. Врожденная цитомегаловирусная инфекция. Врожденная герпетическая вирусная инфекция. Врожденная краснуха. ВИЧ-инфекция, СПИД. Особенности дозировки антибиотиков у новорожденных.
9	Заболевания кожи у новорожденных	Приобретенные заболевания кожи у новорожденных. Подкожный адипонекроз. Себорейный дерматит. Десквамативная эритродермия Лайнера-Муссу. Пеленочный дерматит. Врожденный ихтиоз. Склеродерма. Склерема.

2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	ЭХОКГ талдау.
4	Спирометрия нәтижелерін талдау.
5	Пикфлоуметрияны жүргізу және оның нәтижелерін талдау.
6	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
7	Иньекцияның барлық түрін жасау.
8	Қуықты катетерлеу.
9	Тазарту және сифон клизмаларын жүргізу.
10	Балардағы тамақтандыруды есептеу.
11	Артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
12	Баяндамалар дайындау, оларды клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларда ұсыну.
13	Басқа бөлімшелердің консилиумына және консультациясына қатысу.
14	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
15	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
16	Кітапханалар мен ғаламторда жұмыс жасау.
17	Резидентура тыңдарманының портфолиосын құрастыру
Жиыны 198 сағат	
Физиотерапия және массаж	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Массаж емшарасын өткізу.
4	Электрмен емдеу емшарасын өткізу.
5	Сәулелетерия емшарасын өткізу.
6	Ультрадыбысты терапия мен ультрафонофорез емшараларын өткізу.
7	Сумен емдеу және бальнеотерапия емшараларын өткізу.
8	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
9	Физиотерапия бөлімшесінде/кабинетінде науқастарды қабылдау.
Жиыны 198 сағат	
Емдік денешынықтыру	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Антропометриялық өлшемдер жүргізу.

4	Соматоскопиялық, соматометриялық, биомеханикалық өлшемдер жүргізу.
5	Жүктемеге жүрек-тамыр жүйесі жауабының типін анықтау үшін денеге түсетін ауырлық арқылы функциялық сынақтар жүргізу.
6	Субмаксималды тестердің көмегімен дене еңбегіне қабілеттілікті анықтау және велоэргометрия, тредмил, степ-тест әдістерімен МПҚ.
7	Нәтижелер анализімен вегетативтік сынақ жүргізу.
8	Емдік гимнастика емшарасын өткізу.
9	ДПҚ жүргізу хаттамасын ресімдеу арқылы емдік гимнастикамен шұғылдану кезінде дәрігерлік педагогикалық қадағалауды жүргізу.
10	Спирометрия, спирография әдістері және Штанге, Генчи функциялық сынақтары арқылы сыртқы тыныс көрсеткіштерін анықтау.
11	ЭКГ түсіру және мағынасын ашу
12	ЕДШ жаттығуын өткізу орындарында санитариялық-эпидемиологиялық бақылау.
13	Салауатты өмір салты принциптерін қалыптастыру, денешынықтыру жабдықтарын қолданатын емделушілерге, тұрғындарға берілетін консультация бойынша жұмыс жасау.
14	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
Жиыны 198 сағат	
Курортология	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Бальнеотерапиялық емшараларды өткізу.
4	Сәулелік бұлаулардың ұзақтығын есептеу.
5	Теңіздерде шомылу ұзақтығын есептеу.
6	Ауа бұлауларының ұзақтығын есептеу.
7	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
Жиыны 198 сағат	
Оңалту	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	ЭКГ түсіру және мағынасын ашу.
4	Оңалту мәселелері бойынша реабилитация бөлімшелерінде науқастарға консультация өткізу.
5	Оңалту жабдықтарын қолдану тиімділігінің анализі

31	Аутоиммунные заболевания	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
32	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
33	Лейкозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
34	Геморрагические васкулиты. Тромбоцитопении. Наследственно-обусловленные заболевания крови	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
Детские болезни		
1	Введение в неонатологию	Национальная стратегия, направленная на улучшение перинатального и неонатального ухода. Программы ВОЗ в перинатологии. Физическое развитие и зрелость новорожденных. Анатомо-физиологические особенности новорожденных. Пограничные состояния новорожденных. Гестационный возраст. Первичный туалет новорожденных. Уход новорожденным в палатах новорожденных. Группы здоровья новорожденных. Виды вскармливания новорожденных. Формулы расчета питания у доношенных детей. План ведения и наблюдения новорожденных основных групп риска. Выхаживание недоношенных новорожденных.
2	Асфиксия новорожденного. Родовая травма	Асфиксия новорожденного. Оценка степени дыхательной недостаточности. Родовая травма. Повреждение мягких тканей. Родовая черепно-мозговая травма. Травматические повреждения спинного мозга и плечевого сплетения.

		особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
25	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
26	Мочекаменная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
27	Сахарный диабет	Диагностика, клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения на фоне СД
28	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
29	Поражения гипоталамо-гипофизарной системы. Заболевания надпочечников. Болезни паращитовидных желез	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
30	Первичные и вторичные иммунодефициты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

6	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
7	Массаж емшарасын тағайындау.
8	Емдік денешынықтыру жабдықтары мен формаларын тағайындау.
9	Физиотерапиялық емшараларды тағайындау және өткізу.
10	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
11	Ғаламторда жұмыс жасау.
Жиыны 198 сағат	

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы	Мазмұны
Неврология		
1	ҚР неврологиялық қызметті ұйымдастыру.	
2	Неврологиядағы аурулар семиотикасы.	
3	Неврологиялық науқастар диагностикасы мен емінің қазіргі таңдағы принциптері.	
		Жиыны 12 сағат
Детская неврология		
1	ҚР балаларға неврологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.	
2	Нерв жүйесінің тұқым қуатын аурулары.	
3	Балалар неврологиясындағы шұғыл жағдайлар.	
		Жиыны 12 сағат
Клиникалық зертханалық диагностика		
1	Балалар мен ересектердегі ішкі ағзалар ауруларының диагностикасындағы зерттеудің клиникалық-зертханалық әдістерінің мәні.	
		Жиыны 2 сағат
Сәулелік диагностика		
1	Жаракаттар кезіндегі визуалдық диагностика әдістерін үйлесімді таңдау. Балалардағы визуалдық диагностика ерекшеліктері.	
2	Ішкі ағзалардың жіті және созылмалы ауруларының визуалдық диагностикасы.	
		Жиыны 2 сағат

Функциялық диагностика	
1	Медициналық оңалтудағы функциялық диагностика тексеру көлемінің стандарты.
2	Ішкі ағзаларды ультрадыбыстық зерттеу.
Жиыны 6 сағат	
Нутрициология	
1	Қазақстандағы емдік тамақтандыру қызметін ұйымдастыру.
Жиыны 2 сағат	

4.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Неврология		
1	Нерв жүйесі ауруларының топикалық диагностикасы	Нерв жүйесінің анатомиясы мен гистофизиологиясы. Неврологиялық аурулар пропедевтикасы: неврологиялық статусты бағалау әдістемесі, нерв жүйесінің зақымдану симптомдары мен синдромдары. Невро-логиялық аурулар мен шекаралық жағдайлардың этиологиясы, патогенезі, профилактикасы, клиникалық симптоматикалары, жіктемелері, саралау диагностикасы туралы қазіргі таңдағы ұсыныстар.
2	Ми және шеткі нерв жүйесі тамырларының аурулары	Негізгі неврологиялық синдромдардың клиникалық көріністері. Шеткі нерв жүйесі ауруларының (түбіршектік синдром, невриттер, плекситтер) диагностикасы. Омыртқа остеохондрозы. Шеткі нерв жүйесі аурулары: этиологиясы, патогенезі, зақымдану деңгейіне байланысты клиникалық көрінісінің ерекшеліктері, диагностикасы мен емі. Полиневропатия. Мононевропатиялар. Невралгиялар. Ми қанайналымының жіті бұзылыстары. Ишемиялық және геморрагиялық инсульттердің саралау диагностикасы. МҚБ емдеудің негізгі әдістері және профилактикасы. Ми қанайналымының созылмалы жеткіліксіздігі туралы түсінік.
3	Мидың және оның қабықшаларының қабыну аурулары	Мидың және оның қабықшаларының жіті қабыну аурулары (энцефалит, арахноидит, менингит). Мидың шайқалуы (соғылуы). Айырып тану. Алғашқы дәрігерлік жәрдем. Емге жатқызу көрсетімдері.
4	Жарақаттан кейінгі энцефалопатиялар	Бассүйек жабық жарақатының, ми және оның қабықшалары қабыну ауруларының салдары (диэн-цефалдық, гипоталамус синдромы, энцефалопатиялар).

		реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
18	Язвенная болезнь (ЯБ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ЯБ. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
19	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
20	Болезни поджелудочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
21	Гепатиты и циррозы.	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
22	Неспецифический язвенный колит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
23	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
24	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные

		профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
11	Подагра	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
12	Остеопороз. Остеопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
13	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
14	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ХОБЛ. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника спирографии, проба с бронхолитиками. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
15	Бронхиальная астма (БА)	Диагностика, дифференциальная диагностика БА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника пикфлоуметрии, проба с бронхолитиками. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
16	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, клинические проявления ГЭРБ. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
17	Неязвенные желудочные и кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика,

5	Ми және жұлын ісіктері	Ми ісіктерінің орналасуы мен этиологиясы бойынша жіктелімі. Ми ісіктерінің жалпы клиникалық көріністері (гидроцефалдық және гипертензиялық синдромдар: жалпыми, дислокациялық және ошақты неврологиялық симптомдар). Мидың жеке бөліктерінің және жұлынның әртүрлі бөлімдерінің зақымдану клиникасы. Ісіктер диагностикасының әдістері.
6	Вегетативтік нерв жүйесінің аурулары	Вегетативтік нерв жүйесі құрылысының ерекшеліктері. Вегетативтік нерв жүйесі: сегментарлық және сегмент үстілік бөлімдері. Вегетативтік нерв жүйесі ауруларының жіктелімі. Вегетативтік нерв жүйесін зерттеу әдістері. Гипоталамус синдромы. Шеткі вегетативтік жеткіліксіздік. Жамбас бұзылыстары.
Жиыны 96 сағат		
Балалар неврологиясы		
1	Балалардағы нерв жүйесі зақымдануының анатомиясы мен семиотикасы	Балалар неврологиясы туралы түсінік. Балалар неврологиясының міндеттері. Нерв жүйесінің морфогенезі. Нерв жүйесінің анатомиясы: ОНЖ және ШНЖ. Нерв жүйесі құрылымы мен функциясының принциптері. Құрсақтық кезеңдегі ми мен жұлын дамуының ерекшеліктері. Адам миы дамуының басты кезеңдері және негізгі құрылымының қалыптасу мерзімдері. Балалардағы нерв жүйесі зақымдануының клиникалық синдромдары және олардың топикалық диагностикасы. Жаңа туған нәрестелерде және ерте жастағы балаларда тексерудің клиникалық әдістері.
2	Балалардағы нерв жүйесінің аурулары	Эпидемиологиясы. Балалардағы нерв жүйесі кейбір ауруларының этиопатогенезі мен клиникалық көріністері: невроздар, балалардағы ми салдануы (БМС), миопатия. Полиомиелит. Балалардағы неврозды емдеу. БМС клиникалық формалары (екі жақты гемиплегия, спазмдық диплегия, гемипарездік форма, гиперкинетикалық форма, атониялық-астатикалық форма). Емі. Балаларда қимыл сферасының қалпына келуі мен әлеуметтік қалыптасу кезеңдері. Миопатия және оның формалары: туа біткен өршімейтін және өршітін бұлшықет дистрофиялары (ерте балалық шақтағы, балалық шақтағы, жасөспірімдік және кеш), бұлшықет атрофиялары, сіңірлік рефлекс-

		тердің жоғалуы, гипомимия, гиперлордоз, «үйрек жүріс» және т.б. Полиомиелит. Ағымы, симптоматикасы. Резидуалдық салдану сатысында емдеу: консервативтік және хирургиялық. Балалар неврологиясындағы шұғыл жағдайлар. Нерв жүйесінің аурулары бар балаларды емдеудің негізгі принциптері. Диспансерлеу.
Жиыны 96 сағат		
Клиникалық зертханалық диагностика		
1	Зертханалық диагностиканың жалпы принциптері	Сезімталдылықты, спецификалығын, әдістердің мүмкін болатын вариацияларын ескере отырып зерттеудің қазіргі кездегі зертханалық әдістерінің мүмкіншіліктері. Зертханалық тексеру көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін зерттеу. Науқасқа зертханалық зерттеу жоспарын құру. Зертханалық зерттеу нәтижелерін клиникалық талдау. Фармакотерапиядан және науқасты зерттеуге қате дайындаудан (анализ алуға дейінгі кезеңде қамтамасыз ету) туындайтын жалған нәтижелер және нәтижелерді бұрмалау себептерінің анализі. Зертханалық зерттеу стандартының мәселелері. Клиника мен зертхананың арасындағы өзара байланыстың қазіргі кездегі аспектілері. Қазіргі кездегі зертханалық технологиялар (ИФА, цитометрия, молекулалық-биологиялық әдістер және т.б.). Клиникалық практикадағы қазіргі кездегі аспапсыз экспресс-диагностикалар. Зертханалық медицинадағы мәліметтерді компьютермен өңдеуді қолдану. Зертханалық диагностика мен клиникалық медицинаның өзара байланысы, ғылыми ізденістегі рөлі.
2	Клиникалық зертхана	Клиникалық зертхана, жабдықтауға, жұмыс штаты мен тәртібіне қойылатын талаптар. Әртүрлі биологиялық субстраттарды жалпы клиникалық зерттеу. Жалпы клиникалық зертханалық зерттеулер: лейкоцитарлы формула мен ЭТЖ қоса отырып қанның клиникалық анализі; зәрдің барлық клиникалық анализі; нәжістің клиникалық анализі (копрология); несеп-жыныс ағзаларындағы шығындыны флораға тексеру; қуықастыбездің секретін зерттеу; спермограмма.

		реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
4	Инфекционный эндокардит (ИЭ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ИЭ. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
5	Миокардиты. Кардиомиопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
6	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Диагностика, дифференциальная диагностика РБС. Клинические проявления РБС. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
7	Ревматоидный артрит (РА)	Диагностика, дифференциальная диагностика РА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
8	Реактивные артриты	Диагностика, дифференциальная диагностика реактивных артритов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
9	Диффузные заболевания соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
10	Остеоратрозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение,

7	Преформированные и редкие лечебные курортные факторы.
8	Курортная диетотерапия.
9	Активные виды оздоровления.
10	Лечебный туризм и мировые курорты.
Итого - 36 часов	
Реабилитация	
1	Общие основы медицинской реабилитации.
2	Методы и средства медицинской реабилитации.
3	Реабилитация детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата.
4	Медицинская реабилитация в кардиологии.
5	Медицинская реабилитация в пульмонологии.
6	Медицинская реабилитация в гастроэнтерологии.
7	Медицинская реабилитация в неврологии.
8	Медицинская реабилитация в хирургии.
Итого - 36 часов	

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Внутренние болезни		
1	Острый коронарный синдром (ОКС)	Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
2	Артериальные гипертензии (АГ)	Диагностика, дифференциальная диагностика АГ. Симптоматические АГ. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
3	Пороки сердца	Диагностика, дифференциальная диагностика пороков сердца. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика,

3	Биохимиялық зертхана	Биохимиялық зертхана, жабдықтауға, жұмыс штаты мен тәртібіне қойылатын талаптар. Биохимиялық зерттеулер: глюкоза, билирубин және оның фракциялары, липидті профиль, несепнәр, креатинин, зәр қышқылы, ферменттер, микроэлементтер және т.б. гормоналдык зерттеулер (тиреоидті панель, жыныс гормондары, ұйқыбездің және бүйрекүстібездің гормондары); онко-маркерлер.
4	Коагуляциялық зертхана	Коагуляциялық зертхана, жабдықтауға, жұмыс штаты мен тәртібіне қойылатын талаптар. Ұюдың сыртқы және ішкі жолдарының факторларын бағалаудағы зертханалық әдістер (АЖТУ-активацияланған жеке тромбобластикалық уақыт, ПТУ-протромбиндік уақыт/ХҚҚ-хальқаралық қалыптасқан қатынас, микст-тестілер, улы тестер). Ұюдың жеке факторлары тапшылығының зертхана диагностикасындағы принциптері (гемофилия диагностикасы). Ұю жүйесінің соңғы сағыларын сипаттау үшін жүргізілетін негізгі зертханалық тестер (тромбиндік уақыт, фибриноген). Біріншілікті ангиоагулянттар жүйесінің негізгі компенттері. Протеин С жүйесіндегі бұзылыстардың зертханалық скринингі. Фибринолиз дамытатын (плазмалық) жүйе. Үйренудің қазіргі кездегі зертханалық әдістері. Қан-тамырлық - тромбозиттік гемостаз белсенділігінің маркері. ЖТҚҰ-синдромын анықтау алгоритімінің жалпы құрылымы.
5	Иммунологиялық зертхана	Иммунологиялық зертхана, жабдықтауға, жұмыс штатына және тәртібіне қойылатын талаптар. Иммунды-тапшылық жағдайларын, аллергиялық және аутоиммунды ауруларды зертханалық диагностикалау принциптері. Арнайы диагностика. Динамикасында иммунологиялық статусты бағалау.
Жиыны 34 сағат		
Сәулелік диагностика		
1	Диагностиканың сәулелік әдістері	Рентгенография, – скопия, УДЗ, МРТ, спорт медицинасындағы ядролық медицина
2	Жүрек пен тамыр ауруларының визуалды диагностикасы	Жүрек-тамыр жүйесі ауруларын тексеру әдістері. Жүректің, ірі тамырлардың сәулелік анатомиясы. Жүрек пен ірі тамырлар ауруларының рентген-семиотикасы. Жүрек ақауларының сәулелік диагностикасы. Қолқа аневризмасының, перикардтың визуалды диагностикасы. Жүрек бұлшықеттері ауруларының визуалды диагностикасы. Балалардағы жүрек-тамыр жүйесі ауруларын визуалды зерттеудің ерекшеліктері.

3	Бронх-өкпе жүйесі ауруларының визуалды диагностикасы	Өкпе ауруларының, бронх өткізгіштігі бұзылыстарының, өкпедегі қанайналым бұзылыстарының рентген-семиотикасы. Бейспецификалық жіті және созылмалы қабыну ауруларының, өкпе, плевра және кеуде қуысы лимфа түйіндері туберкулезінің визуалды диагностикасы. Плевра мен көкет ауруларының визуалды диагностикасы. Балалардағы бронх-өкпе жүйесі ауруларын визуалды тексеру ерекшеліктері.
4	Асқазан мен ішек ауруларының визуалды диагностикасы	Асқорыту ағзаларының сәулелік анатомиясы мен рентген-физиологиясы. Жұтқыншақ пен өңешті зерттеу әдістері. Асқазан мен ұлтабар ауруларының визуалды диагностикасы. Асқазанның қатерсіз ісіктері. Жуан ішек пен тікішектің зерттеу әдістері.
5	Бауыр, билиарлы жүйе және ұйқыбез ауруларының визуалды диагностикасы.	Бауыр және өт шығару жолдарын зерттеу әдістері. Ұйқыбез ауруларының визуалды диагностикасы. Балалардағы асқорыту жүйесі ауруларының визуалды тексеру ерекшеліктері.
6	Бүйрек пен зәр шығару жолдары ауруларының визуалды диагностикасы	Бүйрек пен зәр шығару жолдарының сәулелік анатомиясы. Бүйрек пен зәр шығару жолдары ауруларының визуалды диагностикасы. Бүйректің қабыну ауруларының, бүйрек ісіктерінің, несеп-тас ауруларының визуалды диагностикасы. Балалардағы бүйрек пен зәр шығару жолдарын визуалды тексеру ерекшеліктері. Балалардағы бүйрек дамуы аномалияларының визуалды диагностикасы.
7	Сүйектер мен буындар ауруларының визуалды диагностикасы	Сүйектер мен буындардың сәулелік анатомиясы. Балалардағы сүйектер мен буындардың даму ерекшеліктері және аномалиялары. Сүйектер мен буындар ауруларының және зақымдануларының визуалды диагностикасы. Сүйектер мен буындар қабыну ауруларының визуалды диагностикасы. Балалардағы дегенеративтік-дистрофиялық аурулардың визуалды диагностикасы. Сүйектер мен буындар ісіктерінің визуалды диагностикасы.
Жиыны 34 сағат		
Функциялық диагностика		
1	Жүктеме сынағы. Функциялық сынақтар кезіндегі	Функциялық сынақтар кезіндегі ЭКГ. Сынақтың түрлері. Денеге түсетін ауырлықпен жүргізілетін сынақ. Велоэргометрия. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері.

2	Постоянный ток и его лечебно-профилактическое использование.
3	Основы импульсной электротерапии.
4	Основы высокочастотной электротерапии.
5	Магнитотерапия.
6	Ультразвук и его лечебно-профилактическое использование.
7	Ингаляционная терапия.
8	Светолечение.
9	Водотеплолечение.
10	Лечебный массаж. Особенности массажа у детей.
11	Синдромальная физиотерапия.
12	Физиотерапия в лечении терапевтических больных.
13	Принципы физиотерапии в неврологии.
14	Физиотерапия в клинике детских болезней.
15	Физиотерапия в лечение хирургических больных.
Итого - 36 часов	
Лечебная физкультура	
1	Основы лечебной физкультуры. Формы и средства физической реабилитации.
2	Общие и функциональные методы исследования в лечебной физкультуре.
3	Лечебная физкультура при заболеваниях сердечно-сосудистой системы.
4	Лечебная физкультура при заболеваниях органов дыхания.
5	Лечебная физкультура при нарушении обмена веществ.
6	Лечебная физкультура при заболеваниях желудочно-кишечного тракта.
7	Лечебная физкультура при операциях на органах грудной и брюшной полости.
8	Лечебная физкультура при травмах и заболеваниях нервной системы.
9	Лечебная физкультура при травмах и заболеваниях опорно-двигательного аппарата у детей.
Итого - 36 часов	
Курортология	
1	Курортное дело в системе здравоохранения.
2	Основы курортной медицины.
3	Реабилитационный потенциал и система реабилитации на курорте.
4	Рекреационные основы курортного дела.
5	Грязелечение в курортной практике.
6	Основы климатологии и ландшафтной рекреологии.

Детская неврология	108	12	96	54
Клиническая лабораторная диагностика	36	2	34	18
Лучевая диагностика	36	2	34	18
Функциональная диагностика	72	6	66	36
Нутрициология	36	2	34	18
Общее колво часов	396	36	360	198

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Внутренние болезни	
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии.
4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы нефрологии.
6	Актуальные проблемы гематологии.
7	Актуальные проблемы аллергологии и иммунологии.
Детские болезни	
1	Организация лечебно-профилактической помощи детям в РК.
2	Перинатальная детская и младенческая смертность.
3	Доказательная медицина в педиатрии.
4	Актуальные проблемы неонатологии.
5	Актуальные проблемы патологии детей раннего возраста.
6	Актуальные проблемы патологии детей старшего возраста.
7	Функциональные методы диагностики в педиатрии.
Итого - 36 часов	
Физиотерапия и массаж	
1	Общие основы физиотерапии.

	ЭКГ	<p>Асқынулары. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі. Тредмил-тест. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Асқынулары. Өткізу әдістемесі.</p> <p>Фармакологиялық сынақтар. Түрлері. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Асқынулары. Өршіту сынақтары. Добутаминмен өткізілетін сынақтар. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі. Персантинмен (курантилмен) өткізілетін сынақтар. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі. Эргометринмен өткізілетін сынақтар. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі. Аденозинмен өткізілетін сынақтар. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі. Бета-блокаторлармен өткізілетін сынақтар. Каллий сынағы. Атропинмен өткізілетін сынақтар. Өткізу әдістемесі. Қорытынды анализі.</p> <p>Ақпараттық сынақтар. Сынақтың түрлері. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Асқынулары. Мүмкіншіліктері. Оймен есептеу. Сөз бен сөйлемдер құрастыру. Компьютерлік тапсырмалар. Өткізу әдістемесі.</p> <p>Суықтық сынақ (көрсетімдері, қарсы көрсетімдері, асқынулары, өткізу әдістемесі). Гипервентиляциямен өткізілетін сынақ (көрсетімдері, қарсы көрсетімдері, асқынулары, өткізу әдістемесі). Вальсальва сынағы (көрсетімдері, қарсы көрсетімдері, асқынулары, өткізу әдістемесі).</p>
2	Кардиологиядағы ультрадыбысты әдістер	<p>Кардиологиядағы ультрадыбысты зерттеу ерекшеліктері. Суреттеменің сапасын төмендететін және шектейтін факторлар. Эхокардиографиядағы суреттемені алу әдістері.</p> <p>Допплер. Допплерлік зерттеу түрлері. Импульстік-толқынды режим. Жүрек қақпақшасы деңгейіндегі ағынды бағалау. Үздіксіз-толқынды доплер. Жүрек қақпақшасы деңгейіндегі ағынды бағалау. Түсті картаға түсіру. Жүрек қақпақшасы деңгейіндегі ағынды бағалау. Вена ағынын доплерлік бағалау. Энергетикалық доплер. Допплерлік зерттеудің мәні және мүмкіншілігі.</p>
3	Орталық гемодинамиканы және шеткі қанайналымдарды бағалау	<p>Гемодинамиканы зерттеудің инвазиялық емес әдістері. Реографиялық зерттеуді өткізу әдістемелері. Реография (тетраполярлық, интегралдық). Реоэнцефалография. Мүмкіншіліктері. Функциялық сынақтармен зерттеу. Реографиялық зерттеу жүргізу. Нәтижелерін түсіндіру. Реовазография. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Мүмкіншіліктері. Функциялық сынақтармен зерттеу. Реографиялық зерттеу жүргізу. Нәтижелерін түсіндіру.</p>

4	Нейрофизиологиялық зерттеу	Транскраниалдық доплерография. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Неврологиялық аурулар диагностикасындағы мүмкіншіліктер. Құрал-жабдықтармен танысу. Алынған нәтижелерді түсіндіру. Электроэнцефалография. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Неврологиялық аурулар диагностикасындағы мүмкіншіліктер. Құрал-жабдықтармен танысу. Алынған нәтижелерді түсіндіру. Эхоэнцефалография. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Неврологиялық аурулар диагностикасындағы мүмкіншіліктер. Құрал-жабдықтармен танысу. Алынған нәтижелерді түсіндіру. Электромиография. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Неврологиялық аурулар диагностикасындағы мүмкіншіліктер. Құрал-жабдықтармен танысу. Алынған нәтижелерді түсіндіру.
Жиыны 66 сағат		
Нутрициология		
1	Нутрициология ұғымы және терминдері	Нутрициология ұғымы және терминдері. Тамақтандыру, тағам, тағам азықтары, тағамның негізгі, эссенциалдық және алмастырғыш компоненттері туралы жалпы мәлімет. Тұрғындардың әртүрлі топтарын нутриенттік қамтамасыздандыру. Тағам азықтарын профилактикалық және емдік мақсаттарда қолдану. Макронутриенттер. Микронутриенттер. Тамақтандырудың классикалық және алма кезек ауыспалы теориялары. Тамақтандырудың ғылыми концепциялары.
2	Жалпы нутрициология	Нәруыздар және нәруыздар алмасулары. Организмдегі нәруыздардың рөлі. Нәруыздардың организмге деген қажеттілігі. Ауыстыруға болмайтын аминқышқылдары. Ауыстыруға болатын аминқышқылдары. Майлардың құрамы және оның энергиялық құндылығы. Майды қолдану ерекшеліктері. Көмірсулар, жіктелуі. Тағам азықтарындағы және адам организміндегі көмірсулар. Су. Тамақтанудағы судың маңызы. Суды тұтыну. Басқа макронутриенттер. Дәрумендер, дәрументектес заттар, олардың жіктелуі. Минералды заттар және биоэлементтер. Биоэлементтер-органогендер. Фактілі тамақтанудың гигиеналық бағасының әдістері. Тамақтану рацияның құру ережелері. Тамаққа қосылатын биологиялық белсенді қоспалар (ББҚ). ББҚ тамақтық азықтардан және дәрілерден айырмашылығы. Жіктелуі және фактілі

- назначения и проведения процедур водо- и бальнеотерапии;
- назначения и проведение процедур тепло-грязелечения;
- назначения и проведения процедур аэрозоль-аэроионотерапии;
- проведения врачебно-педагогических наблюдений во время процедуры лечебной гимнастики;
- назначения и проведения процедур лечебной физкультуры (лечебной гимнастики, пассивное движение, гидрокинезотерапии, механотерапии и др.).

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	Всего	Лекции	Практические занятия	
Внутренние болезни/ Детские болезни*	396*	36	360	198
	216	20	190	108
	180	16	164	90
Физиотерапия и массаж	396	36	360	198
Лечебная физкультура	396	36	360	198
Курортология	396	36	360	198
Реабилитология	396	36	360	198
Общее кол-во часов	1980	180	1800	990

Примечание:

* - предмет «Детские болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности терапии. Предмет «Внутренние болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности педиатрии. Резиденты, прошедшие интернатуру по другим профилям изучают обе дисциплины.

Профилирующие смежные дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	Всего	Лекции	Практические занятия	
Неврология	108	12	96	54

гии; в хирургии (рожистые воспаления, ожоги и отморожения, воспалительные процессы в мягких тканях, железах и костном аппарате, послеоперационные состояния и осложнения);

уметь:

- определить целесообразные методы воздействия физическими факторами при заболеваниях, выбрать оптимальный для больного физиотерапевтический комплекс;
- дать оценку течения заболевания и эффективности влияния физических факторов, занятий физической культурой, оценить возможные осложнения, связанные с воздействием физических факторов;
- оценить данные соматометрии, соматоскопии, антропометрии;
- обосновать показания к применению средств и методов МР при заболеваниях: сердечно-сосудистой системы; органов дыхания; органов пищеварения; болезнях обмена веществ; почек и мочевыводящих путей; травмах и болезнях опорно-двигательного аппарата; при операциях на органах брюшной и грудной полости; ожоговой болезни; нарушении мозгового кровообращения; церебральных параличах детей; неврозах; вестибулярных нарушениях; миостениях и миопатиях; поражениях периферических нервов; при беременности, родах и послеродовом периоде; воспалительных процессах придатков матки; аномалии положения матки;
- составить схему процедуры лечебной гимнастики и примерный комплекс физических упражнений по выше перечисленным нозологическим формам заболеваний;
- оформить и трактовать кривую физиологической нагрузки;
- оценить данные электрокардиографических исследований при физических нагрузках;
- оценить реакцию на функциональную пробу с дозированной нагрузкой, толерантность к физической нагрузке;
- оценить данные функции внешнего дыхания;
- оценить функциональное состояние нервно-мышечного аппарата (амплитуду движений в суставах и мышечную силу, тонус мышц);
- оценить эффективность применения реабилитационных мероприятий;

владеть навыками:

- проведения и интерпретации результатов электрокардиографии при физических нагрузках;
- проведения пикфлоуметрии и интерпретации результатов;
- проведения спирометрии и интерпретации результатов;
- назначения и проведения физиотерапевтических процедур (электрофореза, электросна, ДДТ, амплипульстерапии, электростимуляции, электродиагностики, дарсанвализации, индуктотермии, УВЧ- СВЧ- КВЧ-терапии, ультразвуковой терапии, вибротерапии, магнитотерапии);
- назначения и проведения физиотерапевтических процедур фототерапии (хромотерапии, УФО, лазеротерапии);
- назначения и проведения процедур массажа;

		тамақтанумен байланысы. Тамақтану сипатына байланысты денсаулық жағдайы бағасының сызбасы. Жасқа байланысты тамақтандырудың тәуліктік рационын құру ерекшеліктері. Негізгі емдәмнің сипаттамасы, оларға қойылатын талаптар. Артық тамақтану. Семіздік. Холестерин мәселелері.
3	Жүрек-тамыр жүйесінің аурулары кезіндегі нутрициологияның негізі	Жүрек-тамыр жүйесінің аурулары кезіндегі емдік тамақтандырудың мақсаты. Жүрек-тамыр жүйесінің негізгі аурулары кезіндегі тамақтандыру принциптері. Қандағы холестерин деңгейі жоғарлаған адамдар мен атеросклерозбен сырқаттанатын науқастар үшін тамақтанудың негізгі 12 ережесі. Жүрек ишемиялық аурулары мен артериялық гипертензия кезінде дұрыс тамақтану. Атеросклероз дамуын алдын-алуға бағытталған емдік тамақтану. Емдік тамақтану, № 10 тәулігіне сұйықтықты 800 мл дейін шектеу. СЖЖ кезінде су-тұз режимін сақтау. Миокард инфарктінен кейін қолданылатын емдік тамақтану.
4	Асқазан-ішек жолдарының аурулары кезіндегі нутрициология негізі	Асқазан-ішек жолдарының аурулары кезіндегі емдік тамақтандырудың мақсаты. Науқасты тамақтандырумен толықтай қамтамасыз ету және процестің созылмалы ағымы кезінде компенсацияны сақтау. Асқазан секрециясын қоздыратын және сілемейлі қабықшасын тітіркендіретін заттары шектеулі емдәм қолдану. Көмірсу есебінен және шамалы май мен нәруызы бар энергиялық құндылығы төмен емдәм. Оларды қолдану көрсетілімдері. Көмірсу есебінен және қалыпты мөлшерде май мен нәруызы бар энергиялық құндылығы төмен емдәм. Оларды қолдану көрсетілімдері. Бауыр, өт шығару жолдары мен ұйқыбездің зақымданулары кезінде қолданылатын емдік тамақтандыру, оның тиімділігін бақылау әдістері.
5	Бүйрек пен зәр шығару жүйелерінің аурулары кезіндегі нутрициология негізі	Бүйрек пен зәр шығару жүйелерінің аурулары кезіндегі емдік тамақтанудың мақсаты. Емдәмде калийге бай азықтардың санын көбейту (күлшелер, картоп, қараөрік, жүзім, өрік және т.б.). Жеңілдетілген көмірсу күндерін қолдану (қант, алма, картоп, күріш-шырыны, қарбыз, жидек және т.б.).
6	Зат алмасу аурулары кезіндегі нутрициология негізі	Зат алмасу бұзылыстарын түзету. Семіздік кезінде қолданылатын емдік тамақтану. Қантты диабет кезінде қолданылатын емдік тамақтану. Жеңілдету күндері.

	Көмірсуларға деген төзімділікті орнату емдәмі және инсулин немесе басқа препараттардың мөлшерін сұрыптау.
Жиыны 34 сағат	

4.3 Бейіндеуші шектес пәндер бойынша резидент өзіндік жұмысының (РӨЖ) тақырыптық жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Неврология	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Қимыл сапасын зерттеу: дене тұрысы, бұлшықет тонусы, контрактурасы, атрофиясы.
4	Сезімталдықты анықтау.
5	Сіңірлер рефлексін зерттеу.
6	Инсульттер профилактикасы бойынша санитариялық-ағарту жұмысы.
7	Оңалту іс-шараларының бағдарламасын құрастыру
Жиыны 54 сағат	
Балалар неврологиясы	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
4	Ғаламторда жұмыс істеу.
Жиыны 54 сағат	
Клиникалық зертханалық диагностика	
1	Қан топтарын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының үйлесімділігіне алынған сынақты анықтау.
2	Зерттеуге қан алу.
3	Зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
Жиыны 18 сағат	
Сәулелік диагностика	
1	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
2	Визуалды диагностика кабинетінде жұмыс жасау.
3	Диагностикалық іс-шараларды өткізуге науқастарды дайындау.
4	Визуалды зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
Жиыны 18 сағат	

- общие вопросы организации службы медицинской реабилитации (физиотерапии, лечебной физкультуры и курортологии);
- биофизические основы и механизмы лечебного действия природных и преформированных физических факторов;
- основные показания и противопоказания к применению физических факторов с лечебно-реабилитационными и профилактическими целями;
- основные вопросы теории и методики физического воспитания;
- основные клинические симптомы и синдромы заболеваний, при которых используют лечебные физические факторы, средства и формы лечебной физкультуры;
- принципы совместимости и последовательности назначения физических факторов и процедур;
- аппаратуру, применяемую в физиотерапии и лечебной физкультуре, ее технические возможности;
- техники проведения процедур и безопасности при работе с физиотерапевтической аппаратурой;
- общие и функциональные методы исследования в лечебной физкультуре, особенно у детей;
- показатели функционального и физического состояния организма в норме и при основных заболеваниях;
- содержание двигательных режимов;
- методики лечебной физкультуры;
- методики электролечения;
- методики проведения дарсонвализации и ультратонотерапии;
- методики проведения индуктотермии;
- методики воздействия электрическим полем УВЧ, сверхвысокочастотной терапией;
- методики проведения магнитотерапии;
- методики проведения ультразвуковой терапии;
- методики озокерито- и парафинолечения;
- методики проведения водолечебных процедур.
- методики массажа;
- новые технологии в реабилитации (БОС, постурография, сенсорные комнаты, роботизированная механотерапия);
- принципы возникновения патологических процессов, механизмы их развития и клинические проявления;
- особенностей дозирования физических факторов у детей;
- правила оформления рецептов назначения физиотерапии и форм ЛФК;
- посиндромальные физиотерапевтические и бальнеологические процедуры при основных заболеваниях сердечно-сосудистой системы, органов дыхания; органов пищеварения, почек и мочевыводящих путей, эндокринной системы и обмена веществ, заболеваниях и травмах опорно-двигательного аппарата, заболеваниях кожи, центральной и периферической нервной системы, в офтальмологии, заболеваниях нервно-мышечного и аккомодационного аппарата, в отоларингологии; в стоматоло-

1 Пояснительная записка

Введение

Медицинская реабилитология (МР) – область медицины и науки, занимающаяся изучением восстановления и компенсации медицинскими средствами и методами последствий приобретенных, врожденных заболеваний и травм.

Медицинская реабилитация является неотъемлемой частью комплексного лечения и оздоровления больных и инвалидов. Использование методов медицинской реабилитации способствует более полному функциональному восстановлению больных и инвалидов. При рациональном использовании средств медицинской реабилитации снижается неоправданная инвалидизация больных, улучшается их качество жизни, они более полно интегрируются в общество. Большое количество людей возвращаются к труду.

Цель дисциплины: углубленная подготовка специалиста по медицинской реабилитологии (МР), способного оказать квалифицированную медицинскую помощь на всех этапах реабилитации с целью быстрого и полного восстановления здоровья, повышения работоспособности и профилактики заболеваний.

Задачи дисциплины:

- освоить современные методы к реабилитации патологических состояний после перенесенных травм и заболеваний;
- обучить основам организации проведения медицинской реабилитации (физиотерапии, лечебной физкультуры) на стационарном, поликлиническом и санаторном этапах и методами оценки эффективности реабилитации;
- научить принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;
- привить соответствующие коммуникативные навыки при общении с населением, взаимодействии с коллегами, сотрудниками социальных служб;
- научить применять принципы менеджмента в организации своей работы;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности;
- привить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- закрепить навыки работы в команде и лидерские качества.

Конечные результаты обучения

Резидент должен

знать:

- документы ВОЗ, касающиеся реабилитации;
- нормативные документы МЗ РК по реабилитации;

Функциялық диагностика	
1	ЭКГ түсіру және мағынасын ашу.
2	ЭХОКГ түсіндіру.
3	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
4	Пикфлоуметрия өткізу және нәтижелерін түсіндіру.
5	Баяндамалар, презентациялар дайындау.
6	Ғаламторда жұмыс істеу.
Жиыны 36 сағат	
Нутрициология	
1	Асудің жұмысын бақылау.
2	Азық-түлік пен дайын тамақ сапасын органолептикалық түрде анықтау.
3	Пайдалануға жіберілетін тамақтан зертханалық зерттеуге сынақ алу.
4	Тәуліктік және апталық рационында тамақ калориясы мен биологиялық құндылығын анықтау.
5	Емдік тамақтандырудың тиімділік анализі.
Жиыны 18 сағат	

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарға жетекшілік ету және оларды талдау, қажетті медициналық құжаттамаларды жүргізу, профессорлардың науқастарды қарап өтуіне, консилиумдерге, клиникалық конференцияларға, функциялық сынақтарды өткізуге, антропометриялық өлшеулер жүргізуге қатысу, физиотерапия бөлімшелерінде/кабинеттерінде, емдеу-профилактикалық ұйымдардың ЕДШ залдарында, қалпына келтіру медицинасы бөлімшелерінде – физиотерапия емшараларын өткізуде жұмыс істеу, массаж емшарасы, емдік гим-настика, емдік гимнастикамен жаттығу кезінде дәрігерлік-педагогикалық қадағалауды жүргізу, шағын топтармен жұмыс жасау, пікірталас, презентация, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталардағы науқастарға жетекшілік ету, медициналық құжаттамаларды жүргізу, функциялық сынақтарды өткізу, антропометриялық өлшеулерді жүргізу, физиотерапия бөлімшелерінде/кабинеттерінде, емдеу-профилактикалық ұйымдардың ЕДШ залдарында, қалпына келтіру медицинасы бөлімшелерінде – физиотерапия емшараларын өткізуде жұмыс істеу, массаж емшарасы, емдік гимнастика, науқастарды қарап өтуге, емдік гимнастикамен жаттығу кезінде дәрігерлік-педагогикалық қадағалауды жүргізуге қатысу, шағын топтармен жұмыс жасау, пікірталас, презентация, кері байланыс, ғылыми-

практикалық конференцияларды ұйымдастыру, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалық база

Клиникалық ауруханалардың, емханалардың, санаториялардың оңалту бөлімшелері, физиотерапия бөлімшесі, емдік денешынықтыру кабинеттері, медициналық оңалту орталықтары.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	60
2. Распределение часов дисциплины	63
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин.	64
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин.	97
5. Методы обучения и преподавания	107
6. Оценка знаний	108
7. Клиническая база	108
8. Список рекомендуемой литературы	109

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Медицинская реабилитология, восстановительное лечение».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

8 Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі

Орыс тіліндегі негізгі:

1. Боголюбов В.М. Пономаренко Г.Н. Общая физиотерапия: Учебник. – М.: Медицина, 2003. - 432 с.
2. Белая Н.А. Руководство по лечебному массажу. – М.: Медицина, 1996.- 256 с.
3. Васечкин В.И. Справочник по лечебному массажу. – Л.: Медицина, 1990.-314 с.
4. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура: Учебное пособие. – М.: ГЭО-ТАР-МЕД, 2004.- 527 с.
5. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. - 2-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2007. - 528 с.
6. Медицинская реабилитация (руководство). - Том 1, II, III / Под ред. В.М. Боголюбова. – М.: Смоленская обл. типография, 2007.

қосымша:

7. Акшулаков С.К., Шевелева Н.И., Абдрахманова М.Г. Реабилитация больных с инсультами: Методические рекомендации. – Астана, 2009.-106 с.
8. Иваничев Г.А. Мануальная медицина: учебное пособие. – М., 2003. – 486 с.
9. Клячкин Л.М., Щегольков Медицинская реабилитация больных с заболеваниями внутренних органов: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000.-328 с.
10. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей /Под редакцией А.Ф. Каптелина, И.П. Лебедевой. – М.: Медицина, 1995.- 400 с.
11. Носков С.М. Болезни суставов: Учебное пособие /С.М. Носков.- Ростов н/Д: Феникс, 2006.- 603 с.
12. О कोरोков А.Н. Лечение болезней внутренних органов: Руководство в 3 томах - М.: Медицина, 2005.
13. Пономаренко Т. И. Физические методы лечения: Справочник. – СПб., 2002.- 562 с.
14. Пшетаковский И. Артриты: клиника, диагностика, лечение и реабилитация. – М.: Астропринт, 2004.- 211 с.
15. Руководство к практическим занятиям по общей физиотерапии: Учебное пособие под ред. Г.Н. Пономаренко. – М: Медицина, 2000.-112 с.
16. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями: Том 1 / под редакцией А.Н. Беловой, О.Н. Шепетовой. – М., 1998. - 224 с.
17. Справочник по детской физической культуре /по ред. М.И. Фонарева. – Л: Медицина, 1983.- 360 с.
18. Стрелкова Н.И. Физические методы лечения в неврологии. – М.: Медицина, 1991.-320 с.
19. Техника и методики физиотерапевтических процедур (справочник) / Под ред. В. М. Боголюбова. – М., 2006.- 178 с.
20. Улащик В.С. Физиотерапия. Универсальная медицинская энциклопедия / В.С. Улащик. - Мн.: Книжный Дом, 2008.-640 с.

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

21. Ушаков А.А. Руководство по практической физиотерапии. – М, ТОО «АНМИ», 1996. - 321 с.
22. Ушмаров А.К., Ракита Д.Р., Рондалева Н.А. Общая физиотерапия /Под ред проф. Гармаша В.Я. - Учебное пособие. - Рязань, 2002. - 124 с.
23. Физиотерапия: Пер. с польск. /Под ред. М.Вейсса, А.Зембагого. – М.: Медицина, 1986. - 495 с.
24. Фокин В. Н. Полный курс массажа: Учебное пособие.- 2-е изд., испр. и доп. /В. Н. Фокин. – М.: ФАИР ПРЕСС, 2004. - 512 с: ил.
25. Частная физиотерапия: Учебное пособие /Под ред. Г.Н.Пономаренко. – М.: ОАО «Издательство: «Медицина», 2005.-744 с.
26. Шевелева Н.И. Лечение магнитными полями (учебно-практическое пособие). – Караганда, 2001.- 84 с.
27. Шиман А.Г., Шабров А.В., Максимов А.В., Крылов А.А. Физиотерапия заболеваний желудочно-кишечного тракта: Руководство для врачей. – СПб.,1999.-209 с.

Қазақ тіліндегі

қосымша:

28. Өтеубаева Р.Д. Физиотерапия. - Оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ҚММА, 2008. - 96 б.
29. Өтеубаева Р.Д. Емдік денешынықтыру және дәрігерлік бакылау пәнінің дәрістер курсы.- Әдістемелік оқулық. – Қарағанды: ҚММА, 2008. - 46 б.
30. Шевелева Н.И., Турумбетова Т.Б. Хромотерапия. - Оқу-әдістемелік құрал.- Қарағанды: КГМУ, 2009. - 20 б.

Специальность:

**МЕДИЦИНСКАЯ РЕАБИЛИТОЛОГИЯ,
в том числе детская**